

GREEN LEAGUE
Sport Alliance for the Environment

Green League Model

Koncepti in metode za trajnostne in zelene prakse v športu

**Financira
Evropska unija**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA. [Project Number: 101050262]

Kolofon

Ta priročnik je bil ustvarjen v okviru športnega projekta Erasmus+ *Green League – Sport Alliance for the Environment* ("Zelena liga – šport za okolje").

Partnerji:

- CESIE (koordinator), Italija,
- Vivi Sano Onlus, Italija,
- Zavod APGA, Slovenija,
- Kentro Merimnas Oikogeneias Kai Paidiou (KMOP), Grčija,
- EINURD (Einurd), Islandija,
- Centre For The Advancement Of Research & Development In Educational Technology Limited (CARDET), Ciper,
- Out of the Box International (OTB), Belgija.

Urednik: APGA

Avtorji:

- APGA, Agencija za promocijo gibalnih aktivnosti, Slovenia,
- CARDET, Ciper,
- CESIE, Italija,
- EINURD, Islandija,
- KMOP, Grčija,
- OTB, Belgija
- VIVI SANO ETS, Italija.

Publikacija: Elektronska

Identifikacijska št. projekta: 101050262 Green League-ERASMUS-SPORT-2021-SCP

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Kazalo

Kolofon	1
Uvod	4
Predgovor	4
O projektu	4
Metode	4
Šport in okolje: ključna vprašanja	5
Ekosistemi	5
Potencialne nevarnosti za ekosistem pri izvajanju športa	7
Model Zelena liga	8
Uvod v model zelena liga	8
O modelu	9
Organizacija	10
Izvedba	12
Promocija	14
Organizacija	
Kako strukturirati športne klube, da bodo zeleni	16
Direktive in politike	17
Zainteresirane strani - deležniki	19
Organizacije	19
Lokalna skupnost	20
Podporni partnerji	21
Spodbude in prednosti	22
Mednarodna raven	22
Nacionalna raven	22
Lokalna raven	22
Izvedba	
Kako organizirati zelene športne aktivnosti in dogodke	23
Kako šport vpliva na okolje	24
Dobre prakse	24
Potencial športa za okoljsko udejstvovanje	25
Šport in cilji trajnostnega razvoja (SDG)	25
Okoljske pobude v športu	25
Načrtovanje in izvedba zelenih športnih dogodkov	26

Začetek.....	26
Priporočila za zelene športne dogodke	27
Kako izvajati športne dogodke v naravi z refleksijo na okolje	29
Kako organizirati športne dogodke v kombinaciji z okoljskimi akcijami	30
Hibridni sistem točkovanja	32
Vrste aktivnosti.....	34
Dejavnosti ozaveščanja.....	34
Dogodki.....	35
Infrastruktura.....	36
Načela in cilji.....	37
Načela zelenega športa.....	37
Načela dejavnosti in dogodkov zelenega športa	37
Promocija	
Kako promovirati zeleni športni dogodek za večjo ozaveščenost	39
Mediji	40
Komunikacija	41
Izobraževanje.....	46
Zagovorništvo	48
Zaključek.....	50
Reference.....	51

Uvod

Predgovor

Ta priročnik je bil ustvarjen po izvedeni delavnici, na kateri je sodelovalo 6 športnih strokovnjakov iz 5 evropskih držav. "Model Zelena liga" vsebuje teoretične in metodološke pristope za povezovanje športnih dejavnosti z okoljskim izobraževanjem preko doživljajskega učenja.

Posebej "Model Zelene lige" vključuje:

- smernice, kriterije in vzorčne dejavnosti, ki združujejo okoljsko izobraževanje, doživljajsko učenje in šport ter okolju prijazno načrtovanje in izvajanje športnih dogodkov;
- izkušnje iz analize dobrih praks na področju športa in varovanja okolja ter mednarodne sodelovalne delavnice s športnimi strokovnjaki;
- metodologijo, ki leži v osnovi izvajanja športnih dogodkov, navdihnjeno z naravnimi štirimi elementi, ter športnih turnirjev, ki so združeni z okoljskimi akcijami;
- predlog inovativnega hibridnega sistema ocenjevanja, ki upošteva tako okoljske kot športne dosežke.

O projektu

Green League – Sport Alliance for the Environment («Zelena liga-šport za okolje») je projekt, katerega namen je okrepiti povezavo med športom in okoljem z izkustvenim učenjem, spodbujanjem telesne dejavnosti na prostem kot orodjem za podporo okoljski ozaveščenosti in spodbujanjem trajnostnih praks v športu.

Odgovarja na potrebe po spodbujanju prebivalstva k nujnemu ukrepanju v boju proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam ter po spodbujanju zdravega življenja in dobrega počutja za vse, torej uporablja šport kot orodje za ustvarjanje okoljske ozaveščenosti, hkrati pa prispeva k bolj zdravemu življenjskemu slogu.

Metode

Model Zelena liga temelji na povezavi med športom in okoljem. Da bi to naredili, je treba upoštevati vrsto metod, ki jih je mogoče uporabiti med izvajanjem praks in pobud zelenega športa.

Upoštevane so zlasti naslednje metode:

1. Participativni in sodelovalni pristop

Prvi korak k povezovanju okolja s športom je pristop participacije in sodelovanja. To pomeni, da je treba šport in aktivnosti oblikovati skupaj s športnimi strokovnjaki, glede na kraj, kjer se bodo dogodki odvijali, da bi zagotovili večji vpliv na lokalno skupnost.

2. Izkustveno učenje v naravi in skozi naravo

Organizacija športnega dogodka »Štirje elementi narave« v naravnem okolju daje udeležencem teh dogodkov (športnim delavcem, športnim navdušencem, mladim in njihovim družinam) možnost, da ob doživljanju okolja razmišljajo o tem, kako šport vpliva na okolje, in daje tudi možnost preusmeritve vpliva športa na vedno bolj trajnostna sredstva. Vloga moderatorja med športnimi

dogodki v naravi je, da udeležence spodbudi k razmišljanju o njihovem osebni odnosu do naravnih ekosistemov, spoznavanju njihove funkcije, skupni razpravi o tem, kako lahko zmanjšajo svoj vpliv na okolje in kako lahko šport vpliva na okolje.

3. Pristop učenja z igro

Tretja metoda je učenje z igro. S to metodo imajo udeleženci priložnost spoznati okolje s športom, ki združuje izobraževalno dejavnost z rekreativno dejavnostjo, metodo, zaradi katere je učenje zabavno.

4. Podpora športnih skupnosti

Za večji učinek četrta metoda vključuje sodelovanje priljubljenih športnikov in akterjev lokalnega okolja. To zagotavlja, da se vrednote in sporočila, ki stojijo za projektom, sporočajo znotraj športne skupnosti, kar povečuje njegov učinek z uporabo videoposnetkov in foto sporočil v obliki »poziva k dejanju« prek lastnih socialnih medijev.

5. Umetnost in vizualno podajanje zgodb

Ustvarjalnost in umetnost, pa tudi vizualno podajanje zgodb je dobra metoda za širjenje ključnih sporočil, zlasti prek družbenih medijev. Ustvarjanje oprijemljivih izdelkov z materiali, zbranimi med športnimi aktivnostmi v naravi ali med športnimi aktivnostmi v kombinaciji z okoljevarstvenimi akcijami, in pripovedovanje zgodbe o teh materialih, kje so bili najdeni, njihovi negativni ali pozitivni vlogi za okolje, pripomore k ozaveščanju o okoljska vprašanja. (Zeleni) zini so pomembni za dokumentiranje športnih dogodkov in široko razširjanje ključnih sporočil (Zelene lige). Udeleženci športnih dogodkov neposredno prispevajo k vsebini zinov med športno aktivnostjo, trenutki skupinskega razmišljanja in izmenjave idej, pa tudi z zbiranjem simboličnih materialov (perje, smeti itd.), ki jih najdejo med svojimi izkušnjami na prostem. To pomaga krepiti sodelovanje in okoljsko ozaveščenost.

Šport in okolje: ključna vprašanja

Ta model želi obravnavati nekatera vprašanja v zvezi s povezavo med športom in okoljem. Izhajajoč iz osnovnih konceptov smo analizirali značilnosti ekosistemov in potencialne nevarnosti zanje pri izvajanju športa, da bi postavili osnovo za razvoj vseh konceptov in smernic, ki jih ta model vključuje.

Sledite orisu ključnih osnovnih argumentov za boljšo analizo povezave med okoljem in športom; več informacij o naslednjih temah najdete v [Sport and Environment Training Package \(Priročnik usposabljanja za šport in okolje\)](#).

Ekosistemi

Ekosistem je geografsko območje, kjer rastline, živali in drugi organizmi ter vreme in pokrajina sodelujejo pri oblikovanju življenjskega mehurčka¹.

Upoštevati je treba značilnosti različnih ekosistemov, da se zagotovi, da se občutljivo ravnovesje vsakega od njih ne spremeni ali poškoduje. Čeprav je na planetu Zemlja veliko ekosistemov, se ta dokument osredotoča na ekosisteme, ki so najbolj primerni za organizacijo športnih aktivnosti: dva vodna ekosistema (sladkovodni in slano vodni) ter dva kopenska ekosistema (gorski in gozdni).

¹ [National Geographic- Resource](#)

Vodni ekosistemi

Vodne ekosisteme delimo na slanovodne in sladkovodne ekosisteme. Oba sta bogata z biotsko raznovrstnostjo in sta temeljnega pomena za zemeljsko ravnovesje. Kot vsi vemo, pa te občutljive sisteme ogrožajo človeške dejavnosti.

Glavne nevarnosti za vodne ekosisteme so²:

- **podnebne spremembe:** zakisljevanje vode, ki spremeni morsko ravnovesje; taljenje ledu, ki povzroča povzročanje ekstremnih dogodkov;
- **onesnaževanje:** plastika, mikroplastika in kemikalije, ki vplivajo na morsko in obalno favno in vegetacijo;
- **prelov rib:** ki povzroča nepopravljivo škodo in spremembe, ki povzročijo resne izgube biološke raznovrstnosti.

Kopenski ekosistemi

Od številnih kopenskih ekosistemov upoštevamo gorske in gozdne ekosisteme. Gore so kompleksen življenjski prostor za preživetje živih organizmov in so bistvenega pomena za življenje, saj delujejo kot primarni vir sladke vode.

Gozdovi so med najbolj dragocenimi in nenadomestljivimi rastlinskimi vrstami za ravnovesje življenja na Zemlji. Pravzaprav služijo za zaščito tal, tako da jih ohranjajo rodovitne in preprečujejo njihovo izsuševanje in erozijo zaradi atmosferskih dejavnikov. Pomagajo ohranjati stabilen odstotek atmosferskega kisika in zmerno delovanje vetra, vežejo prah v zraku in so pomembni regulatorji atmosferske vlage.

Gozdovi imajo veliko sposobnost absorpcije CO₂ in s tem blažilno funkcijo na podnebne spremembe ter so pomemben gospodarski vir za človeka: ogenj in gradbeni les, cvetje in sadje, gobe, zdravilna zelišča.

Gozdove in gore nenehno ogrožajo:

- človekove dejavnosti: rudarstvo, živinoreja, proizvodnja energije, krčenje gozdov in turizem vplivajo na gozdove in gorske ekosisteme,
- onesnaženje,
- podnebne spremembe in globalno segrevanje: taljenje ledenika, hitre spremembe temperature, poplave, suša.

Vse to ima pomembne posledice za naravo, divje živali in človeško družbo.

Za dodatne informacije [preberite Priročnik usposabljanja za šport in okolje –Modul 1.](#)

² Za dodatne informacije si oglejte poglavje o ekosistemih, priročnika za usposabljanja

Potencialne nevarnosti za ekosistem pri izvajanju športa

V tem poglavju bodo predstavljene morebitne nevarnosti za ekosistem. Grožnje delimo na neposredne in posredne. Neposredni so vodni ekosistemi, v sladki ali slani vodi, v jezerih, rekah, morjih ali oceanih, nekateri športi so odbojka na mivki, kajakaštvo itd., kopenski ekosistemi, kot so puščava, gozd, travniki in gore, športi pa so pohodništvo, deskanje na pesku, kolesarjenje, štirikolesniki, itd.

V obeh ekosistemih so grožnje ogromne. Posledica športnih dogodkov v zgoraj navedenih ekosistemih je sprememba biotske raznovrstnosti in divjih živali, sprememba morfologije tal, velika količina odpadkov med športnimi dogodki, ki lahko vključujejo plastiko ali živilske odpadke.

Posredni vplivi se nanašajo na športe, ki se igrajo na stadionih ali v grajenem prostoru in ne neposredno v naravnem okolju. Vendar je pomembno vedeti, da ta prizorišča posegajo tudi v ekosisteme. Ena od groženj je, da veliko prizorišč porabi velike količine vode. Poleg tega lahko ta prekomerna poraba vode za športna prizorišča povzroči težave lokalnim sladkovodnim ekosistemom. Težave lahko vključujejo zmanjšanje nivoja vode ali izsušitev mokrišč. To lahko vpliva na širše povodje in ne le na neposredno okolico prizorišča. Drug okoljski problem, povezan s športom, je onesnaženost zraka zaradi prometa.

Kako športni dogodki vplivajo na biotsko raznovrstnost

Smernice za omilitev vplivov športnih prireditev na biotsko raznovrstnost³ ločijo okoljske nevarnosti, ki jih predstavljajo športne prireditve, in jih razdelijo v naslednje kategorije.

- izguba ali sprememba habitata,
- vznemirjanje ali škoda divjadi,
- vnos tujerodnih invazivnih vrst,
- erozija in zbijanje tal,
- izčrpavanje vodnih virov,
- onesnaženje,
- podnebne spremembe in netrajnostni viri.

Šport ima velik vpliv na okolje, ki ga spreminja, posledično pa okolje vpliva na šport. Več aktivizma in pozivi k konkretnim dejanjem s strani organizacij, športnikov in navijačev bodo pomagali zagotoviti, da bodo prihodnje generacije lahko uživale v igrah, ki jih imamo radi.

Za dodatne informacije [preberite Priročnik usposabljanja za šport in okolje –Modul 2.](#)

³ Brownlie, Susie, Bull, Joseph W. and Stubbs David (2020). Mitigating biodiversity impacts of sports events. Gland, Switzerland: IUCN. xiv+80 pp

Model Zelena liga

Uvod v model zelena liga

V zadnjih letih se krepi zavedanje o vplivu človekovih dejavnosti na okolje. Posledično so številni posamezniki in organizacije sprejeli ukrepe za zmanjšanje svojega ogljičnega odtisa in spodbujanje trajnosti. V tem kontekstu se je koncept »zelenih športov« pojavil kot način spodbujanja okoljsko odgovornih praks v svetu športa.

Zelena športna organizacija je tista, ki spodbuja trajnostne in okoljsko odgovorne prakse v vseh vidikih športa. To lahko vključuje vse od načrtovanja in gradnje športnih objektov do vsakodnevnega delovanja športnih ekip in dogodkov. Cilj zelene športne organizacije je zmanjšati negativni vpliv športa na okolje, hkrati pa še vedno zagotavljati prijetno in tekmovalno izkušnjo za športnike in navijače.

Ena glavnih dejavnosti zelene športne organizacije je spodbujanje trajnostnih praks v športnih objektih. To lahko vključuje uporabo obnovljivih virov energije, kot je sončna ali vetrna energija, izvedbo energetsko učinkovite razsvetljave in sistemov HVAC ter uporabo trajnostnih gradbenih materialov pri gradnji športnih objektov.

Druga pomembna dejavnost zelene športne organizacije je spodbujanje trajnostnega prevoza navijačev in športnikov. To lahko vključuje promocijo javnega prevoza, skupnega prevoza in kolesarjenja na športne dogodke, pa tudi zagotavljanje stojal za kolesa in druge ugodnosti za kolesarje.

Poleg teh dejavnosti lahko zelena športna organizacija spodbuja tudi trajnostne prakse v vsakodnevem delovanju športnih ekip in dogodkov. To lahko vključuje vse od uporabe okolju prijaznih čistilnih sredstev do zmanjševanja količine odpadkov z recikliranjem in kompostiranjem.

Na splošno model Zelena liga poudarja pomen ustvarjanja kulture trajnosti v športnih organizacijah in med športnimi strokovnjaki ter izvajanja okolju prijaznih praks v vseh vidikih delovanja športnih organizacij. Prav tako priznava pomen spodbujanja trajnosti znotraj športne organizacije in zunaj nje, da bi ustvarili bolj trajnostno prihodnost za vse.

S sprejetjem tega modela lahko športne organizacije in športni strokovnjaki izboljšajo svojo uspešnost, zmanjšajo vpliv na okolje in prispevajo k bolj trajnostni prihodnosti.

O modelu

Model Zelena liga nudi okvire, ki jih lahko športne organizacije uporabijo za spodbujanje trajnostnih in okolju prijaznih praks. Temelji na treh glavnih vidikih: organizaciji, izvedbi in promociji.

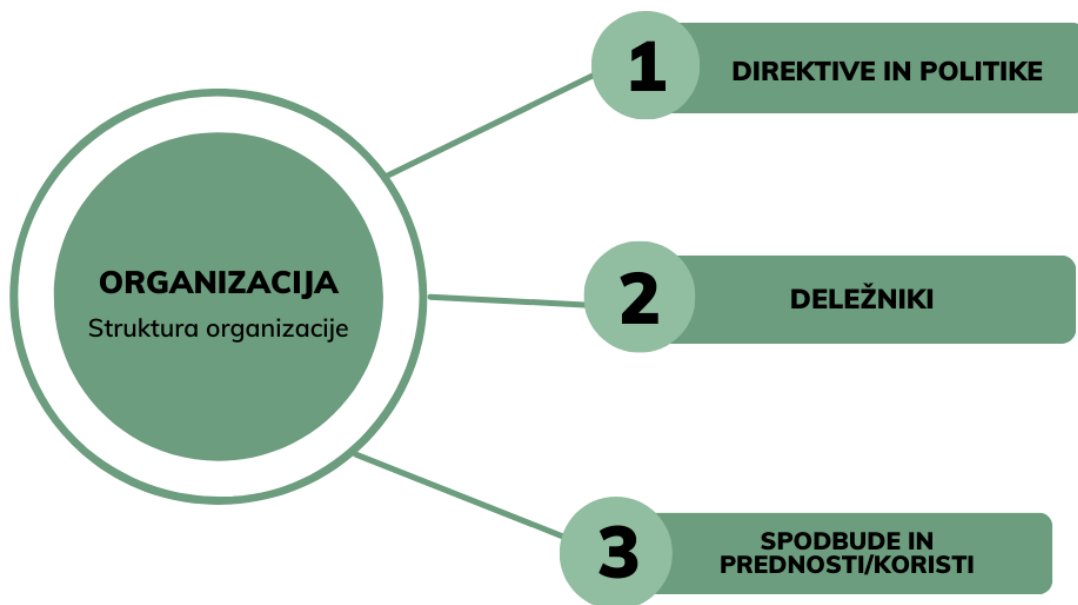

Organizacija

Prvi vidik modela Zelena liga se osredotoča na strukturo organizacije. To vključuje ustvarjanje kulture trajnosti znotraj organizacije (športnega kluba) oziroma vključevanje trajnostnih praks v politike in postopke organizacije ter uvedbo okolju prijaznih praks v vsakodnevno delovanje.

Organizacijsko osnovo modela zelenega športa sestavlja več ključnih elementov, vključno z obstoječo zakonodajo/politikami in direktivami, deležniki in ravno delovanja.

Za dodatne informacije pojdite na stran 16 tega dokumenta.

Direktive in politike

Za strukturiranje zelene športne organizacije je bistveno, da se zavedamo vseh nacionalnih ali mednarodnih direktiv in politik, povezanih s trajnostjo. Športne organizacije bi se morale držati teh direktiv in politik, da zmanjšajo svoj vpliv na okolje.

Obstajajo različne direktive in politike, ki se vzpostavljajo na nacionalni in mednarodni ravni za spodbujanje zelenih športov.

Tudi sama športna organizacija bi morala imeti politiko delovanja. Politika zelene športne organizacije mora biti osredotočena na trajnost in okoljsko odgovornost. Ta politika bi morala voditi vse dejavnosti in odločitve organizacije ter bi morala biti jasno posredovana vsem zainteresiranim stranem.

Za dodatne informacije pojdite na stran 17 tega dokumenta.

Zainteresirane strani - deležniki

Da bi bile uspešne, morajo zelene športne organizacije vključiti različne deležnike, vključno s športnimi organizacijami, lokalno skupnostjo, športniki, navijači, sponzorji, javnimi službami in posredniki/podporniki.

Športne organizacije bi morale sodelovati z okoljskimi organizacijami, da bi pomagale oblikovati politike in spodbujati trajnostne prakse. Vključevanje lokalne skupnosti je ključnega pomena tudi za spodbujanje trajnostnih praks, ozaveščanje in spodbujanje sodelovanja v zelenih športnih dejavnostih. Posredniki in podporniki, kot so sponzorji in promotorji, prav tako igrajo pomembno vlogo pri spodbujanju trajnostnih praks.

Za nadaljnje informacije pojdite na stran 19 tega dokumenta.

Spodbude in ugodnosti

Zelene športne organizacije bi morale razmisliti o obsegu svojih dejavnosti in stopnji angažiranosti, ki je potrebna za spodbujanje trajnosti. To vključuje mednarodno, nacionalno in lokalno raven.

Tako je lahko nivo delovanja zelene športne organizacije različen, od lokalnih organizacij do velikih mednarodnih združenj. Organizacija bi morala delovati na ravni, ki je primerna za njene vire in cilje, hkrati pa še vedno spodbujati trajnostne prakse v športu.

Na mednarodni ravni lahko športne organizacije spodbujajo trajnost z upoštevanjem mednarodnih politik in partnerstvom z okoljskimi organizacijami. Na nacionalni ravni lahko organizacije izvajajo trajnostne prakse in politike, ki se držijo nacionalnih direktiv. Na lokalni ravni lahko organizacije vključijo lokalno skupnost in spodbujajo trajnost s prizadevanji na lokalni ravni.

Za nadaljnje informacije pojdite na stran 22 tega dokumenta.

Izvedba

Osnova modela zelenega športa vključuje izvajanje trajnostnih praks v celotni športni organizaciji in zahteva, da je treba upoštevati več ključnih elementov, vključno z: vplivom športa na okolje, potencialom športa za okoljsko angažiranost, načrtovanjem in izvajanjem zelenih športov, vrsto dejavnosti ter načela in cilje.

Za nadaljnje informacije pojdite na stran 23 tega dokumenta.

Kako šport vpliva na okolje

Pred uvedbo trajnostnih praks je nujno razumeti vpliv športa na okolje. Športne prireditve in aktivnosti imajo lahko velik negativen vpliv na okolje. Razumevanje teh vplivov lahko pomaga organizacijam ustvariti učinkovite trajnostne politike in prakse.

Za nadaljnje informacije pojdite na stran 24 tega dokumenta.

Potencial športa za udejstvovanje v okolju

Zeleni športi lahko pozitivno vplivajo na okolje ter družbene in gospodarske sisteme. Prav tako lahko spodbujajo zdrav in trajnosten način življenja, izboljšajo socialno kohezijo in ustvarijo gospodarske koristi. Šport je lahko močno orodje za ozaveščanje in spodbujanje trajnostnih praks. Zelene športne pobude lahko navdihnejo navijače, igralce in druge zainteresirane strani, da sprejmejo trajnostne prakse v vsakdanjem življenju.

[Za nadaljnje informacije pojdite na stran 25 tega dokumenta.](#)

Načrtovanje in izvedba zelenih športnih dogodkov

Za načrtovanje in izvajanje zelenih športnih dejavnosti in dogodkov lahko klubi sprejmejo trajnostne usmeritve, ki vključujejo politike, cilje in akcijske načrte. Usmeritve se lahko osredotočajo na različne vidike, kot so varčevanje z energijo in vodo, možnosti okolju prijazne hrane in pijače, strategije ravnanja z odpadki, trajnostni prevoz in javna naročila. Prav tako lahko izvajajo zelene politike javnih naročil za izdelke in storitve. To vključuje pridobivanje trajnostnih materialov za opremo in infrastrukturo.

[Za nadaljnje informacije pojdite na stran 26 tega dokumenta.](#)

Vrste aktivnosti

Zelene športne dejavnosti bi morale vključevati celotno športno verigo, od načrtovanja in gradnje do delovanja in ukrepanj po dogodku.

Organizacije lahko izvajajo različne vrste ukrepov za spodbujanje zelenih športov, kot so dejavnosti ozaveščanja, dogodki in infrastrukturni projekti.

Dejavnosti za ozaveščanje, kot so delavnice, seminarji in kampanje, lahko promovirajo trajnostne prakse in spodbujajo sodelovanje v zelenih športnih dejavnostih.

Dogodki, kot so zeleni športni turnirji ali tekmovanja v zelenih športih, lahko tudi spodbujajo trajnostne prakse in ozaveščajo o okoljskih vprašanjih.

Infrastrukturni projekti, kot so zeleni stadioni ali športni objekti na sončno energijo, lahko prav tako spodbujajo trajnostne prakse in zmanjšajo vpliv športnih dejavnosti na okolje.

[Za nadaljnje informacije pojdite na stran 34 tega dokumenta.](#)

Načela in cilji

Načela se nanašajo na dva vidika. Cilji, ki jih želimo doseči z zelenim športom na splošnem nivoju in načela izvedbe dogodka, ki se nanašajo na cilje samega dogodka.

Zelene športne dejavnosti in dogodki bi morali dati prednost varnosti, vključenosti, enakosti in sodelovanju ter spodbujati trajnost. Z upoštevanjem teh načel lahko organizatorji ustvarijo varno, prijetno in trajnostno okolje za vse udeležence, gledalce in zainteresirane strani.

Za nadaljnje informacije pojdite na stran 37 tega dokumenta.

Promocija

Promocija vključuje proces izmenjave informacij in širjenja sporočila zelenega športa. Promocijske dejavnosti morajo biti prilagojene potrebam posamezne zainteresirane strani in lahko vključujejo informacije o politikah športne organizacije, kampanje v družbenih medijih, e-novice, konference in druge dejavnosti ozaveščanja.

Končni vidik modela Zelena liga vključuje spodbujanje trajnosti znotraj organizacije in zunaj nje. To lahko vključuje trženje trajnostnih izdelkov ali storitev, sodelovanje v okoljskih kampanjah ali pobudah ali sodelovanje z drugimi organizacijami za spodbujanje trajnosti.

Osnova za promocijo modela zelenega športa je sestavljena iz več ključnih elementov, vključno z: mediji, komunikacijo, izobraževanjem in zagovorništvom.

Za nadaljnje informacije pojdite na stran 39 tega dokumenta.

Mediji

Mediji so lahko pomembni partnerji pri promociji zelenega športa in ozaveščanju o vplivu športnih dejavnosti na okolje. Zelene športne organizacije bi si morale prizadevati za sodelovanje z mediji in jih uporabljati kot platforme in orodja za promocijo svojih dejavnosti.

Za nadaljnje informacije pojdite na stran 40 tega dokumenta.

Komunikacija

Komunikacija je ključna za promocijo sporočila zelene športne organizacije. Organizacija bi si morala prizadevati za jasno sporočanje svoje politike in ciljev ter zagotoviti, da se zainteresirane strani zavedajo prednosti trajnostnih praks. Komunikacija mora biti pregledna, informativna in privlačna ter mora biti prilagojena posebnim potrebam vsake skupine deležnikov, vključno s športniki, navijači, sponzorji in širšo skupnostjo.

Za nadaljnje informacije pojdite na stran 42 tega dokumenta.

Izobraževanje

Usposabljanje in krepitev zmogljivosti sta bistvenega pomena za zagotovitev, da se zelene športne prakse sprejmejo in ohranijo skozi čas. Primeri vključujejo usposabljanje športnikov in trenerjev za trajnostne prakse, krepitev kompetenc upravljavcev objektov pri načrtovanju zelenih zgradb in izobraževanje športnih navdušencev o vplivu športnih dejavnosti na okolje.

Za nadaljnje informacije pojdite na stran 46 tega dokumenta.

Zagovorništvo

Zagovorništvo lahko opišemo kot dejavnost, katere namen je vplivati na dejanja in odločitve znotraj političnega, družbenega ali gospodarskega sistema, ki obravnavajo določeno vprašanje.

Za nadaljnje informacije pojdite na stran 48 tega dokumenta.

Organizacija

Kako strukturirati športne klube, da bodo zeleni

Direktive in politike

EU je zadolžena za razvoj politik ter spodbujanje sodelovanja in pobud v podporo športu po vsej Evropi.

Evropska unija ni imela uradne športne politike EU do sprejetja Lizbonske pogodbe leta 2009. Do tega mejnika so druge politike EU vplivale na šport. Sodna praksa Evropskega sodišča (ECJ), sodba Bosman (1995), na podlagi Walrave (1974), in sodba Meca-Medina (2006) so oblikovale vpliv EU na šport. Sodišče Evropskih skupnosti je razsodilo, da mora biti šport, če je gospodarska dejavnost, v skladu z zakonodajo EU.

Bela knjiga o športu je postavila temelje razvoja športne politike EU, ki ji je leta 2009 sledil začetek veljavnosti Lizbonske pogodbe in sprejetje treh delovnih načrtov EU za šport s strani Sveta ministrov (2011–2014, 2014–2017). in 2017-2020).

V Resoluciji Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki je nastala okviro sestanka Sveta, o delovnem načrtu Evropske unije za šport (1. januar 2021–30. junij 2024) 2020/C 419/01⁴ je eden od vodilnih ciljev:

»Povečati udeležbo v športu in telesni dejavnosti za krepitev zdravja, da bi spodbujali aktiven in okolju prijazen življenjski slog, socialno kohezijo in aktivno državljanstvo«.

Eno od prednostnih področij: „Socialno-ekonomske in okoljske razsežnosti športa“ vključuje

»**Zeleni šport**« z naslednjimi cilji:

- izobraževanje za trajnostni šport,
- okolju prijazne športne vadbe, objekti in dogodki,
- razvoj športa in njegova praksa v luči podnebnih sprememb.

17

Leta 2001 je EU sprejela uredbo, ki javnim in zasebnim organizacijam omogoča izvajanje sheme okoljskega ravnanja in presoje (EMAS).

Leta 2000 je EU sprejela uredbo o revidirani shemi [EU znaka za okolje](#). Komisija je sprejela tudi nezavezujoč priročnik o okoljskih javnih naročilih ([»Buying green!«](#)). Ta dokument je še posebej pomemben za lokalne oblasti, ki načrtujejo oddajo naročil za gradnjo ali obnovo športnih objektov.

Kjer so potrebni načrti ali projekti, npr. projekti urbanega razvoja, kot je gradnja infrastrukture za organizacijo športnih dogodkov, morajo pristojni organi in zainteresirane stranke izvajati [direktivo o presoji vplivov na okolje](#) in [direktivo o strateški presoji okolja](#)⁵.

„Zeleni dogovor“ EU in mehanizem za pravični prehod Evropskega zelenega dogovora poudarjata potrebo po trajnostnih praksah v različnih sektorjih, vključno s športom. Športni sektor ima lahko

⁴ Resolution Of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council on the European Union Work Plan for Sport [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:42020Y1204\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:42020Y1204(01)) Last visited: 07.06.2023.

⁵ Commission of European Communities; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52007SC0935&from=FR> Last visited: 07.06.2023.

koristi tudi od ukrepov politike v okviru Sklada za okrevanje in odpornost (RRF) in drugih programov, kot je Erasmus+.

EU spodbuja idejo izboljšanja splošne blaginje, premagovanja družbenih problemov (npr. rasizma, socialne izključenosti, neenakosti spolov itd.) in ekonomskih koristi s športom. Športna politika igra pomembno vlogo v zunanjih odnosih EU v treh vidikih:

- družbena vloga športa,
- gospodarsko razsežnost športa,
- politični in pravni okvir športnega sektorja.

Ti cilji so bili potrjeni v prvih celovitih pobudah o športu: beli knjigi o športu in akcijskem načrtu Pierra de Coubertina, sprejetem leta 2007.

Dodatne informacije o direktivah in politikah na ravni EU s posebnim poudarkom na tistih v Italiji, Sloveniji, Cipru, Grčiji, Islandiji in Belgiji najdete v [Priročniku usposabljanja za šport in okolje – modul 3](#).

Primeri mednarodnih športnih pobud in deležnikov

- UNESCO - [International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sport](#)
- Združeni narodi - [Sports for Climate Action Framework](#)
- [Olympic Charter](#)
- [Youth Ideas Labs 2022](#)
- [SHARE - Green transition and sport at all levels](#)
- [European Olympic Committees](#) – EOC je krovno telo 50 evropskih NOK, ki se zavzema za širjenje olimpijskih vrednot in navdihovanje športnega načina življenja.
- [ENGSO](#) (European Non-Governmental Sports Organisation)
- [International Sport Organization](#)
- [Olympic Movement's Agenda 2020](#)
- [Green Sports Alliance](#)
- [Sport and Sustainability International](#)
- [World Sailing Sustainability Agenda 2030](#)
- [FIFA's Sustainability Strategy](#)

Zainteresirane strani - deležniki

Današnjih okoljskih izzivov danes ni več mogoče obvladovati sam. Za dosego ambicioznih ciljev Agende 2030 je potreben celostni pristop: športna društva in klubi morajo sodelovati z organizacijami, podjetji, ustanovami, društvi in celotno skupnostjo za doseganje širšega cilja spoštovanja in varovanja okolja ter ustvarjanja vpliva.

Organizacije

Vključevanje deležnikov je proces, ki ga uporablja katera koli organizacija za doseganje skupnega rezultata. Vključevanje deležnikov prav tako omogoča organizaciji, da bolje prepozna in razume njihove skrbi in pričakovanja glede trajnosti ter se odzove na njihova dejanja in odločitve.

Postopek je razdeljen na 4 faze:

1. Prva faza se nanaša na opredelitev, identifikacijo in evidentiranje pomembnih deležnikov, to je tistih družbenih akterjev, ki so del različnih organizacij v okolju, vzpostavitev ustreznih indikatorjev in sogovornišтво s športnim menedžmentom, skupinami staršev in drugih organiziranih organizacij.
2. Druga faza je sestavljena iz načrtovanja, torej oblikovanja pravih strategij in izbire pravih orodij ob upoštevanju vseh notranjih in zunanjih virov. Na tej stopnji je koristno predvideti možna tveganja, povezana z vključevanjem deležnikov v operativni fazi, pri čemer se zavedajmo, da proces nikoli ni statičen, ampak dinamičen.
3. Tretja faza vključuje razvoj podrobnega načrta operativnega upravljanja vključevanja deležnikov. Za to fazo so predvidene tri ravni vključevanja: spremljanje, obveščanje, sodelovanje glede na stopnjo udeležbe deležnikov (od pasivne do aktivne).
 - A. Spremljajte družbene potrebe in zahteve organizacij in športnega okolja z digitalnimi orodji;
 - B. Posvetovanje in obveščanje najpomembnejših deležnikov s poročili in dogodki preko družbenih omrežij;
 - C. Vključevanje in sodelovanje pri realizaciji skupnih projektov na področju športa v sozvočju z okoljem in drugih možnih koristnih pobud za povezovalno delo;
4. Četrta in zadnja faza je sestavljena iz razmisleka o pobudah in vrednotenja naučenega, da bi jih izpopolnili in izboljšali za uporabo v nadaljnjih procesih vključevanja deležnikov.

Lokalna skupnost

Skupnost je skupina ljudi, ki si delijo skupne značilnosti ali interese, ni le del teritorija ali mesta. Primeri lokalne skupnosti so:

- šola z družinami,
- univerzitetni kampus,
- športni klubi z družinami,
- skupine prostovoljcev,
- verske skupnosti.

Skupnost lahko definiramo glede na skupen interes, geografsko lego, starost, poklic, afiniteto ali drugimi skupnimi vezmi, v našem primeru poslanstvo za okolje in zanimanje za šport.

Skupnost vključuje tudi lokalne organe, to so državljani (ali združenja, organizacije), ki imajo vlogo pri odločanju in imajo vpliv na širši ravni.

Zato je lahko krepitev vloge vsakega dela lokalne skupnosti temeljnega pomena za vključevanje iniciativ športne organizacije. v sistem okoljskega vpliva

A da bi to vlogo udejanili v celoti, mora biti vsak akter v lokalnih skupnostih sposoben razviti mreže deležnikov in vključiti lokalno skupnost:

1. korak: Vključite skupnost.

Vključevanje skupnosti je dinamičen in kompleksen proces, ki je pogosto povezan z različnimi koncepti, kot so »udeležba skupnosti«, »mobilizacija« »opolnomočenje«.

20

2. korak: Ustvarite nova omrežja (ali okrepite obstoječa).

Mreženje zahteva vključevanje na vseh stopnjah, predvsem pri definiranju ciljev in načrtovanju intervencij. Proces mreženja je vedno dvostranski: soudeležba (npr. pri dogodkih, ki jih organizira vsak posamezno) in sonačrtovanje za nove pobude ali strategije.

Sonačrtovanje ni lahko, saj zahteva izkušnje, vendar je eden od izzivov, da se vsi protagonisti počutijo del mreže.

Perspektiva je torej sodelovanje med institucijami, lokalnimi oblastmi, okoljskimi organizacijami, družinami, šolami, državljani, civilnimi in verskimi združenji, ki:

- ustvarjajo zaveznitva,
- sodelujejo,
- prispevajo,
- skupno načrtujejo
- delijo ideje,

s športnimi klubi ali organizacijami za izvajanje zelenih pobud ali dogodkov, predvsem pa sodelujejo pri usmeritvah in strategijah za ustvarjanje okoljskega in trajnostnega vpliva.

Nasveti za športne organizacije:

1. korak: Spremljajte družbene medije organizacij, ki se ukvarja z okoljskimi vprašanji
2. korak: Pojdite na dogodke, pobude, ki jih organizirajo
3. korak: K svojim dogodkom/pobudam povabite ustrezne posameznike ali združenja
4. korak: Začnite sodelovanje: postavite osnovo za zavezništva
5. korak: Bodite vztrajni

Podporni partnerji

Glede na zgoraj navedeno lahko združenja in organizacije, ki delujejo na področju varstva okolja, sklepajo zavezništva in predlagajo soprojekte, s katerimi se prijavljajo za financiranje lokalnim oblastem in zasebnim ustanovam, ki podpirajo pobude v korist športa in okolje.

V Evropi obstaja veliko finančnih programov, ki namenjajo sredstva za dejavnosti o okolju in ekološkem prehodu, kar bi lahko bila koristna strategija za preoblikovanje lastne športne organizacije v smeri izvajanja bolj zelenih tematik.

Iskanje sredstev pa se lahko nanaša tudi na odnos s sponzorji, torej zasebnimi (običajno podjetji), ki ekonomsko podpirajo prireditve, ideje, delavnice o okoljskih in športnih temah.

Eden od načinov bi lahko bil okrepitev stikov s kakšnim vidnim nacionalnim, regionalnim ali lokalnim združenjem (kot so UICN, Greenpeace, WWF itd.), za podporo, izmenjavo idej za skupne pobude ali dogodke, ki jih načrtuje športno združenje, da bi začeli spreminjati in ustvarjati nove okolju prijaznejše pobude.

Ne pozabite: mreženje in partnerstvo sta bistvenega pomena pri financiranju projektov!

Spodbude in prednosti

Zelena usmeritev je pot, ki zahteva različne napore glede na športni klub. Za majhen klub, ki pogosto nima veliko virov, prehod na zeleno pomeni temeljito prenovo vsega. To je lahko finančno precej drago in argument, da strošek »pravilnega ukrepanja« zaradi pomanjkanja virov ni upravičen, ne drži. Zato je dobro preučiti, kaj pridobimo s tem, da postanemo zeleni, poleg tega, da smo okolju prijaznejši. Prednosti zelenega je veliko in so lahko tudi finančno ugodne. Obstaja veliko mednarodnih in lokalnih spodbud, da postanemo zeleni. V nadaljevanju si bomo ogledali mednarodne, nacionalne in lokalne spodbude.

Mednarodna raven

ZN so v okviru [iniciative za podnebne spremembe](#) so sprožile pobudo, imenovano »šport za podnebne ukrepe«, katere namen je podpirati in usmerjati športne akterje pri doseganju globalnih ciljev glede podnebnih sprememb. To daje športnim organizacijam priložnost, da so vodilne v svetovnem zelenem gibanju. To bo povežalo športne organizacije in njihove skupnosti, da bodo zgled prihodnjim generacijam. ZN pozivajo organizacije, naj se zavežejo, vendar jim ne ponujajo nobene finančne koristi za sprejetje zelenega pristopa; pobuda pa predstavlja priložnost za vzpostavitev komunikacije z javnostmi s čimer športna organizacija opozori nase. Če se ga lotimo na pravi način, je to lahko priložnost za pridobitev navijačev, podpornikov - domačih in mednarodnih, kar lahko ustvari dolgoročne prihodke, pa tudi ustvari mrežo klubov, ki delijo ideale ekologije in lahko vzpostavijo dolgoročno medsebojno sodelovanje.

Ko se zavežete, da boste postali zeleni, postanete zgled drugim, tako ljudem kot organizacijam. Zelena usmeritev ni nacionalni ali lokalni problem, je mednarodni problem in ljudje se ga vsak dan bolj zavedajo. Vaša sprememba vas lahko poveže z večjo ciljno skupino.

Nacionalna raven

Pomoč, ki je na voljo, da postanemo zeleni, se od države do države zelo razlikuje. Kot že omenjeno, je lahko vaš največji vpliv na nacionalni ravni ta, da ste vzor. Odvisno od tega, kako velika je organizacija, lahko pa športna organizacija s svojim delovanjem pridobi prepoznavnost v javnosti.

Lokalna raven

Na lokalni ravni se lahko športne organizacije vključujejo v različne dejavnosti, da ustvarijo pozitiven učinek v skupnosti. Ob spoznanju, da imajo lokalne skupnosti ključno vlogo in da lahko spremembe v miselnosti znotraj organizacije spodbujajo trajnostno okolje, lahko športne organizacije sprožijo spremembe, ki presegajo sam klub.

Športne organizacije lahko postanejo nosilci pozitivnih sprememb v lokalni skupnosti. Sprememba miselnosti in odnosa znotraj organizacije lahko sproži val sprememb, preoblikuje kulturo športne organizacije in pozitivno vpliva na celotno skupnost. Z vključujočimi programi, prizadevanji za ozaveščanje in partnerstvi lahko športne organizacije aktivno prispevajo k izboljšanju lokalne skupnosti in navdihnejo druge organizacije, da sprejmejo podobne spremembe.

Izvedba

Kako organizirati zelene športne aktivnosti in dogodke

Kako šport vpliva na okolje

Vsako naše dejanje vpliva na našo okolico, ne glede na to, ali to opazimo ali ne. Nekatera dejanja bolj vplivajo na okolje kot druga. Pri športu ni nič drugače. Vsak šport drugače vpliva na okolje, odvisno od športa. V zadnjih desetletjih je bilo več ozaveščenosti o okoljski industriji, vendar v športni industriji v tem pogledu ni bilo opaziti veliko sprememb.

ZN so obravnavali pomembno vlogo, ki jo ima lahko šport v prihodnosti podnebnih sprememb, tako z vplivom, ki ga ima šport v družbi, kot z vplivom športa samega. Športi so precej obsežno področje in se zelo razlikujejo, kar pa ne pomeni, da bi moral odgovornost in ukrepanje prevzeti samo najbolj okolju neprijazen šport. V vsakem športu je mogoče sprejeti ukrepe za zmanjšanje emisij in vpliva na okolje, tako na profesionalni kot na amaterski ravni. Ko gledamo na profesionalni šport, je pomembno upoštevati tudi vpliv gledalcev, saj ti prav tako štejejo kot učinek športa. Tako je skupen izračun pokazal, da je bilo na olimpijskih igrah v Rio v ozračje izpuščenih 3,6 milijona ton ogljikovega dioksida in 2,16 milijonov na svetovnem prvenstvu v nogometu v Rusiji leta 2018⁶. Enostavno se je osredotočiti le na negativne vplive športa in na splošen vpliv na okolje. Pomembno pa je upoštevati tudi pozitiven učinek. Sails of Change trdi, da športi na prostem povečujejo povezanost med ljudmi in okoljem okoli njih. Ta povezava med ljudmi in naravo se je z velikim številom prebivalcev, ki živijo v mestih brez vsakdanje interakcije z zelenimi površinami, izgubila⁷.

Dobre prakse

Dobro je poznati ukrepe, ki se izvajajo v športni industriji v zadnjih nekaj letih na mednarodni ravni, kot so olimpijske igre, katerih cilj je biti ogljično negativen na olimpijskih igrah leta 2030⁸. To kaže, da se na najvišji ravni športa izvajajo ukrepi za boj proti okoljskim spremembam, vendar se izvajajo tudi ukrepi na lokalni ravni. Nekatere prakse na lokalni ravni predstavljajo spremembe v strukturah športnih klubov, kot je npr. Forest Green Rovers. Spremenili so infrastrukturo kluba, da bi bila bolj okolju prijazna⁹. Drugi klubi in industrija so se morali spremeniti zaradi podnebnih sprememb, kot so npr. igrišča za golf v Las Vegasu, kjer so zaradi pomanjkanja oskrbe z vodo zamenjali travo z umetno travo, da bi zmanjšali porabo vode. Vsi ti ukrepi so lahko vodilo drugim klubom, ki jih s prilagoditvijo povzamejo kot svoje¹⁰.

Več informacij najdete v [Priročniku usposabljanja za šport in okolje – Modul 4](#).

⁶[Youth Envoy- Environment Climate Change](#)

⁷[Sports and Nature on the Same Team](#)

⁸[Addressing Climate Change Through Sport, UN](#)

⁹[Another Way- FGR](#)

¹⁰[New golf courses can't use Colorado River water, Las Vegas board says](#)

Potencial športa za okoljsko udejstvovanje

V tem delu je poudarjen potencial športnega udejstvovanja pri ohranjanju okolja in trajnostnem razvoju. Šport je priznan kot učinkovito orodje za doseganje globalnih ciljev, kot sta boj proti podnebnim spremembam in spodbujanje socialne vključenosti. Združeni narodi so sprejeli akcijski okvir »Šport za podnebje«, katerega namen je zmanjšati emisije v športnem sektorju in dvigniti ozaveščenost glede podnebnih sprememb. Ključno vlogo pri spodbujanju trajnostnega razvoja s športom je prevzel tudi Mednarodni olimpijski komite.

Šport in cilji trajnostnega razvoja (SDG)

Šport lahko prispeva k različnim ciljem trajnostnega razvoja (SDG), vključno z zdravjem in blaginjo, enakostjo spolov, kakovostnim izobraževanjem, trajnostnim razvojem, socialno vključenostjo ter mirom in pravičnostjo. Poleg tega ima lahko šport pomemben okoljski potencial, kot je spodbujanje zelene infrastrukture, trajnostnega prometa, zmanjševanja odpadkov, energetske učinkovitosti, ohranjanja in obnove ter zelenih inovacij.

Za doseganje trajnostnega razvoja s športom je nujno sodelovanje in partnerstvo med različnimi deležniki. Športne organizacije, oblasti in druge zainteresirane strani bi morale razviti trajnostne strategije, ki se osredotočajo na trajnostne prakse, sodelovanje skupnosti in vključenost. Politike, ki spodbujajo sodelovanja in partnerstva ter sodelovanje vseh deležnikov, so ključne za pospešitev napredka k trajnostnemu razvoju s športom.

Okoljske pobude v športu

Okoljske pobude v športu so dobile zagon z organizacijami, kot so Mednarodni olimpijski komite, UEFA in Sport and Sustainability International (SandSI) ter druge krovne organizacije. Prizadevamo si zmanjšati vpliv športnih dogodkov in prizorišč na okolje, spodbujati trajnost v dobavni verigi športne industrije ter mobilizirati navijače in športnike, da podprejo trajnostne skupnosti.

Okolju prijazno načrtovanje športne infrastrukture je pomembno za čim manjši vpliv na okolje. To vključuje izbiro lokacije, trajnostno zasnovano, zeleno krajino, ravnanje z vodo in odpadki. Z izvajanjem trajnostnih praks lahko športni objekti zmanjšajo svoj okoljski odtis in spodbujajo trajnost.

Pri načrtovanju športne infrastrukture v naravi in grajenih območjih je treba upoštevati dejavnike, kot so odpornost naravnega okolja, prometna povezanost in organiziranje dejavnosti, ki bo prijazno do narave in okolja. Zagotavljanje ustreznih in privlačnih športnih objektov v naseljenih območjih lahko pomaga zmanjšati potrebo po prevozu in spodbuja telesno dejavnost prebivalcev.

Na splošno so potenciali vključitve športa v zeleni, trajnostni razvoj pomembni. Vlagajo se veliki napor, da bi izkoristili veliko moč športa, ki jo ima za reševanje globalnih izzivov in ustvarjanje bolj trajnostne prihodnosti.

Več informacij najdete v [Priročniku usposabljanja za šport in okolje – Modul 5](#).

Načrtovanje in izvedba zelenih športnih dogodkov

Trajnost je proces, ne stanje, pravzaprav večina vidikov športnega sektorja morda nikoli ne bo dosegla točke prave okoljske trajnosti. Posledično se okoljska trajnost razume kot zaveza doslednemu napredku k ciljem trajnostnega razvoja (SDG) z zmanjšanjem ogljičnega odtisa in smiselnim vključevanjem v nenehna prizadevanja športnega sektorja za ublažitev okoljskih tveganj, zlasti tistih, povezanih s športnimi dogodki.

V tem poglavju lahko najdete namige in smernice, ki jih lahko uporabite pri financiranju, izbiri prizorišča in storitev, možnostih prevoza in komunikaciji dogodkov. Upoštevajte, da so ti ukrepi namenjeni kot vzpodbuda za začetek, zato ne vključujejo vseh možnih ravnanj in ukrepov.

Začetek

Preden se poglobite v svoj organizacijski načrt, je pomembno vedeti in razumeti pomen spodbujanja trajnostnega dogodka. Vprašanja »zakaj«, bodo vodilo vaših odločitev in dejanj. Te »zakaj-e« je mogoče bolje razumeti z iskanjem povezav med:

- a. interesi in pričakovanji vaših deležnikov
- b. temeljnimi vprašanji trajnosti povezanimi z vašim športom in vašim dogodkom
- c. tveganji in priložnostmi

Vključevanje deležnikov (tj. posameznikov ali skupin, ki imajo interes za katero koli odločitev ali dejavnost, povezano z vašim dogodkom, kot so lokalne oblasti, sponzorji, športniki, mediji, nevladne organizacije in dobavitelji, (glejte prejšnje poglavje za podrobnosti) v odprt dialog, predstavlja enega najučinkovitejših načinov za preprečevanje pasivnosti v medsebojnem sodelovanju in vzpostavljanje skupnega interesa pri ustvarjanju rešitev. Torej, naredite seznam deležnikov, ki:

- a. vplivajo na upravljanje dogodka
- b. imajo veliko strokovnega znanja, ki ga lahko delijo
- c. bodo vaša dejanja najverjetneje vplivala nanje, jih poslušajte, vključite njihove komentarje v svoj akcijski načrt in javno predstavite njihov prispevek.

Za prepoznavanje vprašanj trajnosti, povezanih s potencialnim gospodarskim, okoljskim in družbenim vplivom vašega dogodka:

- razmislite o ciljih vašega dogodka in glavnih potrebnih aktivnostih,
- opredelite potrebne vire, prizorišča, prevozi, ravnanju z odpadki, ekonomski vrednosti in njihovi distribuciji ter vplivu na skupnost kjer bo dogodek,
- delite svoje zamisli in pridobite povratne informacije od ustreznih deležnikov, ki ste jih že vključili v svoj dogodek.

Nazadnje morate oceniti morebitna trajnostna tveganja in priložnosti, povezane z delovanjem vašega dogodka/dejavnosti, ki so lahko:

- strateški, na primer škoda ugledu
- finančne, npr. pridobivanje sponzorjev
- naravne in »višja sila«, npr. požar, poplave, bojkot/stavka
- operativni, npr. logistika, varnost, lokacije

Priporočila za zelene športne dogodke

Po evidentiranju vaših deležnikov, vaših potreb, izzivov in priložnosti bi morali imeti predstavo o tem, kako pristopiti k vašemu dogodku. Namen tega poglavja je predstaviti zelena priporočila za ključne vidike dogodka. Upoštevajte, da spodnja priporočila ne obsegajo vseh možnih ukrepov in da boste morda morali predloge prilagoditi, da bodo najboljše ustrezale vašemu športnemu dogodku.

Prostor in prizorišče

- Izberite obstoječe prostorske zmogljivosti, kjer je to mogoče.
- Izvajajte politiko prepovedi kajenja.
- Uporabljajte biorazgradljive čistilne izdelke.
- Omejite uporabo vozil na samem prizorišču, tako da zagotovite varna parkirišča v bližini.
- Zmanjšajte in preprečite hrup z opozorili, upoštevajte predpise, opozarjajte in kontrolirajte.
- Spoštujte lokalno kulturo in dediščino ter se izogibajte uporabi prostorov z okoljsko občutljivimi ekosistemi.

Pri izbiri kraja se vprašajte:

1. Je v središču mesta? Športniki, organizatorji in gledalci bi morali imeti kratke in/ali primerne razdalje za prevoz na delo.
2. Ali je dostopen z javnim prevozom?
3. Ali je varen za udeležence, organizatorje, zaposlene in skupnost?
4. Ali je dostopen vsem udeležencem (npr. dostopen z invalidskim vozičkom)?
5. Ali sta potrebno prizorišče in oprema že na voljo?
6. Ali obstaja oziroma je v uporabi politika trajnosti?

Transport

- Gledalcem in športnikom zagotoviti informacije, smernice, ozaveščanje in spodbude za uporabo storitev javnega prevoza.
- Povežite se z lokalnimi izvajalci javnega prevoza, da zagotovite zadostne, cenovno dostopne in učinkovite načine javnega prevoza.
- Zagotovite informacije in zemljevide poti in kolesarskih poti.
- Ponudite nadzorovano parkirišče za kolesa ali vzpostavite pobudo za izposajo koles med dogodkom.
- Med prevozom vaše ekipe uporabljajte vozila z nizkimi emisijami, hibridne in električne avtomobile.

Hrana in pijača

- Spodbujajte in podpirajte zdravo prehrano (npr. sadje, zelenjava, žitarice in druga sveža hrana z nizko vsebnostjo sladkorja, malo natrija, brez transmaščob in nepredelano hrano).
- Ne pozabite zagotoviti pitne vode na vseh lokacijah in prizoriščih dogodkov, tako da prizorišče opremite s pipami za varčevanje z vodo.
- Upoštevajte posebne prehranske zahteve športnikov.
- V največji možni podpirajte naravne, sezonske, lokalne in regionalne vire.

- Za živila zagotovite zgolj nujno embalažo, v biološko razgradljivi embalaži, ki jo je mogoče reciklirati.
- Zagotovite razgradljive ali skodelice za večkratno uporabo, namesto plastičnih.

Ravnanje z energijo in odpadki

- Optimalno upravljajte razsvetljavo, hlajenje in ogrevanje lokacije in prizorišča.
- Zmanjšajte porabo vode in uporabite vodo iz obnovljivih virov.
- Vključite zajemanje in ponovno uporabo padavinske vode; stranišča z varčevalnim pretokom vode in pisoarje brez izplakovanja.
- Kupite tisto, kar nujno potrebujete.
- Razmislite, kaj ponujate tekmovalcem in ali je to mogoče nadomestiti z alternativami brez plastike. Ena od možnosti je zagotoviti praktičen predmet (npr. platenke za vodo za večkratno uporabo), ki jih bodo tekmovalci lahko odnesli s seboj, namesto predmetov za vitrino (npr. medalja).
- Odpadke, ki se jim ne moremo izogniti, je treba ponovno uporabiti, reciklirati ali poslati v kompostiranje.
- Z učinkovito uporabo in postavitvijo zabojnikov za smeti in recikliranjem poskrbite, da bo prireditveni prostor brez smeti.
- Pripravite nalepke za večjo vidnost košev za ločene odpadke in recikliranje
- Donirajte oblačila in opremo lokalnim športnim društvom, javnim organizacijam ali trgovinam z rabljenim blagom.
- Prosite gostince, naj neporabljeno hrano podarijo lokalnim zavetiščem.

Financiranje in dobavna veriga

- Poiščite sponzorje, ki so predani in sposobni pomagati pri doseganju trajnostnih športnih dogodkov (npr. rešitve z malo odpadki in nizkimi emisijami ogljika, etično pridobivanje virov in trajnostno delovanje).
- Identificirajte organizacije v vaši skupnosti, ki se ukvarjajo s podnebnimi ukrepi, da poiščete skupne priložnosti za sodelovanje.
- Prepričajte se, da so vaši dobavitelji v skladu z nacionalnimi/evropskimi kodeksi ravnanja (kodeks ravnanja EU o odgovornem poslovanju s hrano in tržnih praksah najdete [tukaj](#)).
- Uporabite lokalne organizacije za začasna dela, prostovoljce in izvajalce ter zagotovite pravičen sistem plačila.
- Sodelujte z lokalnimi podjetji in tistimi, ki podpirajo raznolikost in ljudi z različnih okolij.
- Pogovorite se s svojimi sponzorji, kako najbolje zagotoviti ohranitev trajnostne vizije brez plastike, hkrati pa promovirati njihovo podjetje.

Komunikacija in diseminacija

- Izberite nekaj osredotočenih sporočil in jih uporabite skozi celoten dogodek. Pazite, da ne pretiravate s prekomerno uporabo izrazov in slik, ki niso točni, ali s pretiranim podarjanjem okoljskih praks organizacije.
- Uvedite elektronske sisteme za registracijo dogodkov, komunikacije, finance in potrdila o udeležbi, kjer je to mogoče.

- Za postopek ocenjevanja aktivnosti ustvarite kode QR, ki bodo vodile do spletnih orodij za ocenjevanje (npr. Google Obrazci) in bodo na voljo na določenih mestih v prizorišču.
- Izogibajte se nepotrebnemu papirju, letakom in pošiljanju po pošti.

Več informacij najdete v [Priročniku usposabljanja za šport in okolje – Modul 6.](#)

Kako izvajati športne dogodke v naravi z refleksijo na okolje

Pri organizaciji športnih dogodkov običajno sledimo strukturiranemu načinu organizacije, ki je na vsakem športnem dogodku enak. Na primer, morda imate standardizirano metodo za organizacijo nogometne tekme ali tekaške tekme. Vendar, ali se pri tej metodi upošteva vpliv športnega dogodka na okolje? Verjetno ne, vendar je vedno prostor za izboljšave.

Organiziranje zelenih športnih dogodkov in aktivnosti je pomembno ne le za športni klub in društva, temveč predvsem za udeležence, amaterske športnike, mlade in njihove družine. Ozaveščanje o okoljskih vprašanjih in o povezavi med športom in okoljem, izobraževanje in posredovanje znanja in informacij mladim, njihovim družinam, amaterskim športnikom je temeljnega pomena za širjenje zelenega sporočila na več ravneh. Še posebej, ko gre za mlade, prej ko dobijo to znanje, večji bo vpliv v prihodnosti tako na mikro kot makro ravni.

Organizacija športnih dogodkov z refleksijo na okolje je torej način ozaveščanja o okoljskih vprašanjih, v tem primeru na ravni udeležencev.

Za organizacijo športnih dogodkov v naravi v kombinaciji z okoljsko refleksijo je v organizacijo dogodka priporočljivo vključiti naslednja vprašanja:

- Kakšen je lahko vpliv vašega športa na okolje?
- Kako lahko športni dogodki, ki jih je treba organizirati v okviru vaše dejavnosti, vplivajo/spremenijo/motijo naravno okolje?
- Kaj naj spremenimo v svojih praksah, da bomo zmanjšali vpliv na okolje pri organizaciji, izvedbi in zaključku športnih dogodkov?

Poleg tega model Zelena liga predlaga, da bi športni dogodki vključevali športno dejavnost ter eno izobraževalno in izkustveno učno komponento, ki bo vzpodbudila skupinsko refleksijo o tem, kako zmanjšati vpliv športa na okolje, v katerem neposredno živimo.

Med športno vadbo lahko udeležence opozorite na določene okoljske izzive ali značilnosti, povezane s športom, s katerim se ukvarjajo. Po športni dejavnosti lahko poteka neformalno izobraževanje in refleksija na okolico npr.:

- razprave o pomenu gozda,
- pomen tega ekosistema za okolje,
- razmislek o onesnaženosti, ki jo povzroča športna prireditev,
- razmišljanje o tem, kako ohraniti okolje pri ukvarjanju s športom,
- skupinska razprava pred ali po športnem dogodku, npr. tekaški tekmi, v vašem klubu/ekipi, da razmislite o vplivu vašega dogodka na okolje; načine izboljšanja; in ukrepe, ki jih je treba upoštevati pri naslednjem športnem dogodku, ki ga boste organizirali,

- razmislek o vlogi ekosistemov v našem vsakdanjem življenju in o tem, kako lahko človekova dejanja vplivajo na njihovo delovanje.

Predstavljena vprašanja in metode so okvirni ukrepi, ki bi jih športne organizacije in športni strokovnjaki lahko uvedli za izvedbo športnih dogodkov z refleksijo na okolje. Morda pa vas dani primeri vzpodbudijo k uvedbi drugih inovativnih idej, ki bi jih lahko uporabili!

Kako organizirati športne dogodke v kombinaciji z okoljskimi akcijami

Organizacija športnih dogodkov v kombinaciji s trajnostnimi aktivnostmi pripomore k približevanju narave mladim, da se začnejo zavedati pomena skrbi za okolje, na katerem koli območju in ekosistemu. Šport je namreč najučinkovitejše orodje prenašanja vrednot varstva okolja, ki na aktiven, prijeten in zabaven način, vključuje mlade.

Te vrste dejavnosti je mogoče organizirati z vključevanjem različnih starostnih skupin iz vseh družbenih in kulturnih okolij. Te dejavnosti privabljajo ne le ljubitelje športa, ampak tudi ljudi, ki jim ni vseeno za okoljske probleme. Poleg tega izvajanje aktivnosti, ki združujejo šport z okoljevarstvenimi akcijami, ne le povečujejo zavedanje o pomenu ohranjanja in varovanja okolja, ampak gre tudi za telesne aktivnosti, ki so dobre za zdravje.

Zato združevanje športnih in okoljskih ukrepov zagotavlja dvojni pozitiven učinek, na eni strani na varstvo okolja in na drugi strani na zdravje in dobro počutje ljudi.

Športni in okoljski mini turnirji

Organiziranje športnih tekmovanj in mini turnirjev, ki vključujejo dobre okoljske prakse, spodbuja tudi zdravo, pošteno in vključujočo aktivnost. Dejansko je potrebno pri skrbi za čisto okolje sodelovati že pred samo aktivnostjo. S pripravo čistega igralnega prostora in z zavedanjem, da se med aktivnostjo ne sme metati smeti, se izognemo utrujajočemu delu po koncu turnirja. Športne dogodke lahko namreč spremljajo tudi čistilne akcije na prizorišču, tako pred dogodkom kot po njegovem zaključku. Na ta način se bodo udeleženci bolj zavedali, da redna skrb za okolje zmanjšuje napor ponovnega čiščenja, hkrati pa dajejo »zgled« kako pomembno je, da nimamo negativnega vpliva na okolje, v katerem se nahajamo.

Pri organizaciji tovrstnih športnih tekmovanj imamo možnost raznolike izbire. Vrsta športa in obdobje organizacije tekmovanja se lahko izbere glede na dejavnike okolja, razpoložljiva prizorišča in interese vključenih mladih. Seveda se je treba zavedati, da bi morali mini turnirje in tekmovanja združiti z okoljevarstvenimi akcijami. Šport naj bi se izvajal v zunanjem okolju, ni pa obvezno biti v naravnem okolju, tudi v mestih je potrebno, da ostanejo čista, saj lahko tisto, kar odvržemo na ulicah ali pločnikih, prav tako konča v rekah, oceanih, gozdovih. Zato lahko tudi izvajanje dejavnosti v mestih zagotovi tudi večjo okoljsko ozaveščenost ljudi, in vzpodbudi razmislek o dejstvu, da imajo lahko tudi majhna dejanja na enem kraju velike negativne učinke daleč stran.

Kombinacija zabavnih športnih vsebin ter okoljskih dejanj in kritičnega razmišljanja je dober način za učenje med vadbo in zabavo. V ta namen je primerna izbrana dejavnost moštveni šport: nogomet, odbojka, košarka, rokomet, kriket, vaterpolo, ragbi itd., da se ustvari tudi občutek sodelovanja, skupine, ne samo z zmago na tekmovanju, ampak tudi s čiščenjem okolja. V ta namen je treba

predvideti hibridni sistem točkovanja, ki ne šteje le športnih točk, ampak tudi točke za okoljske aktivnosti (glejte naslednje odstavke o »hibridnem sistemu točkovanja«).

Športne in okoljske štafete

Štafetne igre so še en primer združevanja športa in okoljskega delovanja; v tem primeru občutek skupine, skupnosti in sodelovanja daje dejstvo, da štafetna igra sama po sebi zahteva sodelovanje me udeleženci. Poleg tega štafetna igra poudarja dejstvo, da ima dejanje ene osebe posledice na dejanja drugih oseb.

Tovrstna aktivnost se zgleduje po aktivnosti imenovani »plogging« (pobiranje smeti med tekom). Gre za tek in pobiranje smeti v vrečo, kot simbolične štafete, ki jo je treba predati. Sporočilo, ki ga posredujemo, je izboljšanje dobrih okoljskih praks, ki se seštevajo k skupnemu tekmovalnemu rezultatu.

V primeru kombinacije športa z okoljskimi akcijami bo v štafetah zmagala ekipa, ki ne bo prva končala dirke, ampak bo to kombinacija točk za zbiranje odpadkov in najboljših športnih rezultatov (glej odstavke o "hibridnem sistemu točkovanja" «).

Načrtovana aktivnost je tekmovalnega značaja vendar jo je mogoče prilagoditi različnim pogojem: lahko se organizira na cesti, kopnem, vodi, na različne načine in kadarkoli v letu.

Hibridni sistem točkovanja

Pri organizaciji športnih turnirjev in štafet v kombinaciji z okoljskimi akcijami, kot je navedeno v prejšnjih odstavkih, je pomembno predvideti sistem točkovanja, ki združuje točke za oboje, poudariti obe akciji: športno in okoljsko.

Hibridni sistem točkovanja je predlagan sistem, zasnovan tako, da združuje okoljske ukrepe in športne rezultate, pri čemer vsaka ekipa prejme tako »zelene točke«, kot »športne točke«.

Hibridni sistem točkovanja lahko temelji na:

- sporočila ozaveščanja (tj.: 1 »zelena točka« za vsako objavljeno sporočilo, video)
- vrečke za smeti (tj.: 1 »zelena točka« za vsako napolnjeno vrečko)

Končni rezultat na ta način bo izračunan glede na športne točke (npr. število golov v nogometu) + zelene točke. Sledite primerom, da dobite predstavo, kako bi to lahko storili.

EKIPNI ŠPORTI - Končni rezultat = športne točke * zelene točke

Primer: Odbojcarska tekma

	RDEČA EKIPA	RUMENA EKIPA
REZULTAT TEKME	3	2
OBJAVLJEN VIDEO	5	9
POLNE VREČKE	2	2
KONČNI REZULTAT	$3 * (5+2) = 21$	$2 * (9+2) = 22$

32

Primer kaže, da tudi če je tekmo zmagala rdeča ekipa, je končni zmagovalec rumena ekipa zaradi zbranih zelenih točk.

Opomba: Če je ena od 2 kategorij 0, bo končni rezultat ustrezal dejansko doseženim točkam.

ŠTAFETNI TEK – Končni rezultat = končni čas dirke – (št. vreč * ½ sekunde)

Primer

	RDEČA EKIPA	RUMENA EKIPA
ČAS	57 sekunde	56 sekunde
POLNE VREČKE	4	1
KONČNI REZULTAT	$57 - (4 * 0,5) = 57 - 2 = 55$	$56 - (1 * 0,5) = 55,5$

Primer kaže, da tudi če je rumena ekipa zmagala tekmo, je rdeča ekipa končna zmagovalna ekipa, ker je pobrala več smeti.

Končni rezultati so izračunani po koncu tekmovanj, da se razglasi zmagovalna ekipa za vsako kategorijo.

Vrste aktivnosti

Športna društva na lokalni ravni predstavljajo temelj celotnega športa. Združevanje in zastopanje velikega števila ljudi, klubom omogoča in jim daje možnost, da vplivajo na lokalno in širšo politiko za sprejemanje ustreznih politik in ukrepov, spodbujajo in izvajajo okolju prijazne dejavnosti ter spodbujajo pozitiven odnos udeležencev in širše javnosti do okolja.

Izpostavljamo tri oblike, s katerimi lahko športna društva na lokalni ravni dosežejo te trajnostne cilje.

1. Dejavnosti ozaveščanja
2. Dogodki in športne aktivnosti
3. Infrastruktura

Dejavnosti ozaveščanja

Ozaveščanje javnosti je pomembno za povečanje pripravljenosti in podpore, spodbujanje samoiniciativnosti in delovanja za doseganje skupnih ciljev. Dvig politične ozaveščenosti je pomemben, saj so oblikovalci politik ključni akterji v procesu prilagajanja.

Končni cilj tovrstnih aktivnosti ozaveščanja je doseči dolgoročno trajne vedenjske spremembe posameznikov in organizacij. Njihov namen je zagotoviti, da vse ustrezne zainteresirane strani razumejo težavo in sprejmejo pravilne ukrepe.

Dejavnosti za ozaveščanje, ki jih lahko izvajajo športni klubi, vključujejo, vendar niso omejene na:

- **Politika športnega kluba**
Sprejmite smernice in oblikujte pravila za delovanje vašega kluba in vseh članov, ki bodo usmerjena v izvajanje vseh dejavnosti in programov društva, tako da bodo upoštevani okoljevarstveni ukrepi.
- **Redne akcije ozaveščanja**
Večkrat letno organizirajte aktivnosti, kjer opozarjate na problematiko varstva okolja. Učinkovitost kampanje boste povečali z uporabo različnih komunikacijskih sredstev: tisk, informativni plakati (z uporabo recikliranega papirja ali e-plakatov), eko majice, družbeni mediji, javne razprave itd.
- **Spletna stran in družbeni mediji**
Oblikujte spletno stran, ki odraža vašo okoljsko usmerjenost, uporabite družbene medije in svoja omrežja za distribucijo svojih sporočil. Organiziranje tekmovanja preko družbenih medijev je lahko tudi odličen način za ozaveščanje.
- **Zagovorništvo**
V okviru svojih aktivnosti nagovarjajte svoje člane in javnost, izpostavljajte problematiko varstva okolja in pozivajte k ukrepanju.

Nekaj primerov:

[Climate ADAPT](#)

[Ecosphere+](#)

[SportandDev](#)

Dogodki

Športne prireditve in redna športna vadba so osnovni način, s katerim lahko športna društva uresničujejo usmeritve varstva okolja in dejansko izvajajo okoljevarstvene ukrepe ter poudarjajo rabo bolj zelenih virov.

Uspešno izvajanje kateregakoli programa zahteva načrtovanje. Da bo vaš program zelen, morate načrtovati naslednje:

- Usmerjeni ukrepi
Ukrepi, ki jih lahko naslovite s svojim programom in aktivnostmi, se lahko nanašajo na splošno varstvo okolja, ohranjanje čiste vode, obnovljive vire energije, zmanjšanje ogljičnega odtisa, zmanjšanje količine odpadkov itd.
- Zainteresirane strani, deležniki
Za uspešno izvedbo je potrebna širša podpora: prostovoljci, ki bodo opravili potrebno delo, finančni podporniki, ki bodo zagotovili potrebno finančno in materialno podporo, medijski podporniki, ki bodo poskrbeli za potrebno promocijo, transport, ki bo okolju prijazen, ravnanje z odpadki, uporaba iz okolju prijaznih materialov (npr. papirnati kozarci) ipd.
- Izvedba
Glede na cilj programa/dogodka in ciljno skupino je treba izbrati kraj dogodka oziroma programa, ki bo zagotovil največjo odmevnost in prepoznavnost.

Ustrezno sporočite namen in cilje programa/dogodka.

Zagotovite okolju prijazne možnosti, npr. prevoz, zabojnike za recikliranje itd.

Določite, kako meriti učinke in predstavite rezultate.

Nekaj primerov:

[Responsible sports events](#)

[SFORAE](#)

[Going green: How to host an eco-friendly event](#)

Več v predhodnem poglavju »Kako organizirati zelene športne aktivnosti in dogodke«

Infrastruktura

Športna infrastruktura ima v športu ključno vlogo. Večina sodobnih športov zahteva določeno infrastrukturo (npr. atletski stadion, košarkarsko dvorano itd.), brez katere se šport ne more izvajati. Tudi športi, ki jih sicer lahko izvajamo v naravi, zahtevajo nekakšno ureditev prostora (npr. tek na smučeh, motokros, kajak/kanu ipd.).

Skrb za okolje se začne na lokalni ravni. Združevanje in zastopanje velikega števila ljudi daje klubom tudi velik vpliv v lokalnem in širšem okolju ter jim daje možnost, da vplivajo na lokalno in širšo politiko, da sprejme ustrezne politike in ukrepe.

Športne organizacije in društva imajo tako izjemno priložnost in hkrati dolžnost, da vplivajo na umeščanje in gradnjo športne infrastrukture na lokalni ravni. Ključni dejavniki, ki jih lahko izpostavijo društva, so:

- Načrtovanje športne infrastrukture
Od umestitve v prostor do uporabe okolju prijaznih materialov in načinov gradnje.
- Uporaba energetske učinkovitih ukrepov
Od namestitve obnovljivih virov energije, kot sta veter in sonce, do uporabe okolju prijaznih porabnikov energije, kot so energetske učinkovite razsvetljave, ogrevanje in hlajenje,
- Raba vode in ravnanje z odpadki
- Prometna dostopnost
Umestitev infrastrukture v prostor, ki omogoča enostaven in hiter (kratek) dostop ter uporabo okolju prijaznih oblik prevoza (kolo, peš) in javnega prometa.

Nekaj primerov:

[Green Technology tips](#)

[Sustainable infrastructure](#)

[Strategic Policies for Sustainable Infrastructure](#)

[How to Design a Sustainable Sports Facility](#)

Načela in cilji

Cilji, ki jih želimo z zelenim športom doseči na splošni ravni, so povezani z načeli izvedbe prireditve, ki se nanašajo na cilje same prireditve.

Načela zelenega športa

Sporazum Združenih narodov o podnebnih spremembah (UNFCCC) je vzpostavil mednarodno okoljsko pogodbo za boj proti »nevarnemu človekovemu vplivu na podnebni sistem«, deloma s stabilizacijo koncentracij toplogrednih plinov v ozračju. Podpisalo ga je 154 držav na konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju (UNCED), znani kot Earth Summit, ki je potekala v Riu de Janeiru od 3. do 14. junija 1992.

Šport je poleg modne industrije sektor, v katerem so bile sprožene podnebne akcijske pobude. Športne organizacije in njihove skupnosti, ki so se poenotile v skupnih načelih, so s sodelovanjem ustvarile pobudo, da bi sektor športa postavile na pot nizkoogljičnega gospodarstva, o katerem so se svetovni voditelji dogovorili v Parizu s sprejetjem resolucije »Šport za podnebne ukrepe«¹¹.

Določenih je pet načel, ki jim bodo izvajalci Športa za podnebne ukrepe sledili:

1. Sistematično si prizadevati za spodbujanje večje okoljske odgovornosti.
2. Zmanjšati splošni vpliv na podnebje.
3. Izobraževati za podnebne ukrepe.
4. Spodbujati trajnostno in odgovorno potrošnjo.
5. Zavzemati se za podnebne ukrepe s komunikacijo.

37

Cilji:

1. Zmanjšati okoljski odtis športnih dejavnosti in dogodkov.
2. Ustvariti trajnostno delovanje za podporo športnim dogodkom in usposabljanju.
3. Zmanjšati ogljični odtis, povezan s športnimi potovanji.
4. Maloprodaja in prodaja trgovskega blaga.
5. Spodbujanje trajnosti (obravnavava težav skupaj s ponujenimi rešitvami).

Načela dejavnosti in dogodkov zelenega športa

Varnost

Varnost vseh udeležencev, obiskovalcev in osebja bi morala biti glavna prednostna naloga zelenih športnih dejavnosti in dogodkov. To lahko vključuje izvajanje varnostnih protokolov in načrtov za nujne primere, zagotavljanje ustreznih zdravstvenih storitev ter zagotavljanje, da so vsi objekti varni in dobro vzdrževani.

¹¹ [Sports for Climate Action, UN](#)

Vključevanje

Zelene športne dejavnosti in dogodki morajo biti vključujoči za vse udeležence, ne glede na njihovo poreklo, raso, spol ali sposobnosti. To se lahko nanaša na zagotavljanje dostopnih prostorov, spodbujanje raznolikosti in vključenosti v vse vidike dogodka ter ustvarjanje prijetnega in spoštljivega okolja za vse udeležence.

Enakopravnost

Zelene športne dejavnosti in dogodki morajo spodbujati enakost in pravičnost v vseh vidikih dogodka. Potrebno je zagotoviti, da imajo vsi udeleženci enak dostop do virov in priložnosti, spodbujanje pravičnosti plačila ter spodbujanje raznolikosti in vključenosti.

Sodelovanje

Zelene športne dejavnosti in dogodki zahtevajo sodelovanje med različnimi deležniki, vključno z organizatorji, udeleženci, sponzorji in skupnostjo. Sodelovanje lahko pomaga spodbujati trajnost, varnost, vključenost in enakost. To lahko vključuje sodelovanje z lokalnimi podjetji pri pridobivanju trajnostnih izdelkov, partnerstvo z lokalnimi organizacijami za spodbujanje vključenosti in raznolikosti ter sodelovanje z vladnimi agencijami za spodbujanje varnosti in skladnosti s predpisi.

Promocija

Kako promovirati zeleni športni dogodek za večjo ozaveščenost

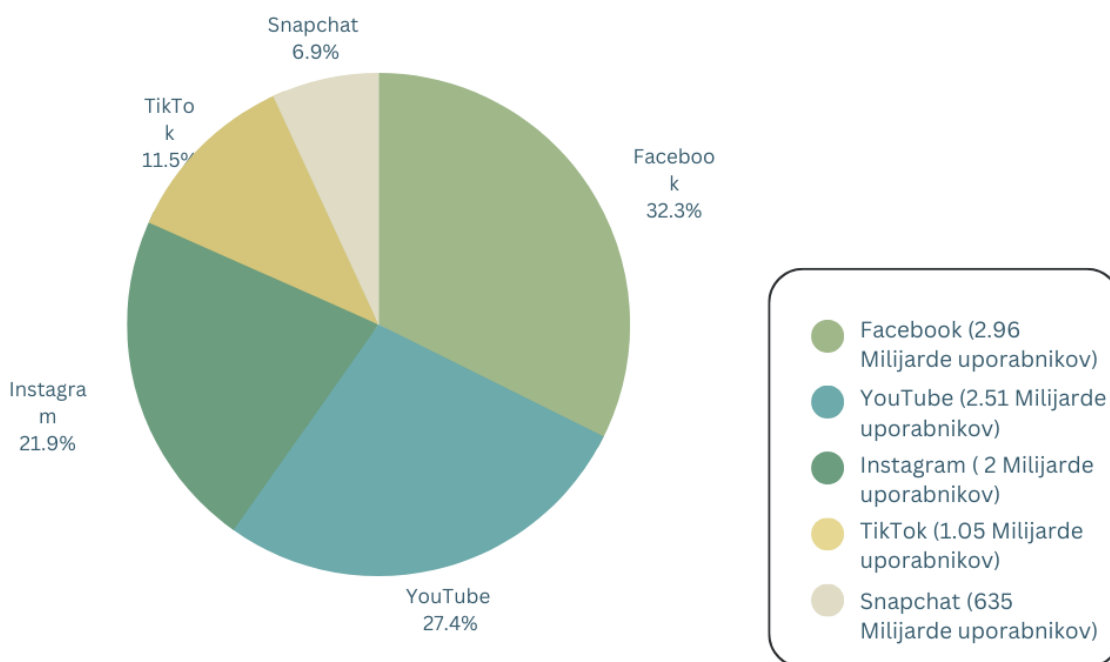
To poglavje obravnava promocijo in izobraževanje. V prvem delu obravnavamo različna medijska orodja, s katerimi lahko promoviramo zeleni športni dogodek, drugi del obravnava kako komunicirati zeleni športni dogodek z javnostjo, tretji del pa obravnava kako izobraževati javnost o okoljskih vprašanjih skozi promocijo dogodka.

Mediji

Beseda medij izvira iz latinske besede »medium« in pomeni srednjo ali vmesno pot. Izraz opisuje časopise, radio in družbene medije¹². Za zeleni dogodek so priporočeni mediji predvsem spletna orodja. Danes so najbolj priljubljen medij za promocijo dogodka t. i. družbeni mediji. Družbeni mediji imajo moč deliti informacije, ideje ali znanje prek virtualnega omrežja in pri tem vključiti široko krog javnosti¹³.

Nekateri najbolj priljubljeni družbeni mediji so¹⁴:

UPORABNIKI DRUŽBENIH OMREŽIJ

¹²[What is the media? | Macmillan Dictionary Blog](#)

¹³[Social Media: Definition, Effects, and List of Top Apps \(investopedia.com\)](#)

¹⁴[Digital 2023: Global Overview Report — DataReportal – Global Digital Insights](#)

Pri uporabi navedenih družbenih medijev se lahko poslužujemo nekaj dodatnih orodij za promocijo dogodka in ustvarjanje objav:

- Canva (<https://www.canva.com/>)
- Movavi Video Editor (<https://www.movavi.com/>)
- Design Stripe (<https://designstripe.com/>)

Nasveti pri uporabi slik¹⁵:

- format: JPEG, TIFF,
- velikost: najmanj 1800 x 2400 slikovnih pik,
- spremni opis: kdo/kaj je predstavljen, kdaj/kje je bila slika posneta,
- avtorstvo: vaš projekt + vse dodatne avtorske pravice,
- dodajte nadomestno besedilo, ki opisuje vaše fotografije za slabovidne osebe,
- uporabite jasne in kakovostne fotografije.

Za ozaveščanje o okoljskih vprašanjih si oglejte te videoposnetke:

- [LIFE DEBAG - Leave plastic bags in the past, not in our seas](#)
- [IKEA – What if?](#)
- [HP Sustainability | Parallel Lives | HP](#)
- [Manufy: Fund the Future of Sustainable Fashion](#)
- [Coke Sustainability TVC](#)
- [Climate action starts at home - IKEA](#)

¹⁵[Life Toolkit Communication tips booklet](#)

Komunikacija

Za boljšo organizacijo dogodka ali kampanje in za boljšo promocijo zelenega športnega dogodka, je potrebno začeti s pripravo strateškega načrta.

1. korak: Določite prizorišče oziroma kraj dogajanja.

2. korak: Določite svojo ciljne skupine (vključevanje skupnosti: učenci, sosodje, učitelji, lokalne oblasti itd., vključevanje strokovnjakov: nevladne organizacije, raziskovalna središča in zasebni sektor, vključevanje odločevalcev: evropske institucije, mednarodne organizacije, nacionalni oblikovalci politik itd., mediji: lokalni časopisi, radio, spletne strani, blog, TV kanali.)

3. korak: Postavite SMART komunikacijske cilje (specifični, merljivi, dosegljivi, ustrezni, časovno opredeljeni)

4. korak: Prilagodite jezik svojih sporočil ciljnim skupinam.

5. korak: Nekaj ključnih vprašanj, ki jih morate poznati pred dogodkom, je:

- Kateri deležniki bodo sodelovali ali/in na katere deležnike bo dogodek vplival?
- Odgovornosti deležnikov (npr. dostava itd.)?
- Kateri deležniki lahko vplivajo na javnost?
- Kaj pa okoljski načrt? (Koliko emisij toplogrednih plinov bo povzročil dogodek, kakšni so učinki in kako zagotoviti, da dne bo negativnega vpliva na naravo (npr. živali)?)

Na podlagi zgornjih odgovorov je mogoče razviti strateško in promocijsko načrtovanje ter oblikovati trajnost. Vključevanje zainteresiranih deležnikov v dogodek je bistvenega pomena, saj lahko z vključitvijo in sodelovanjem več partnerjev oblikujemo delovno skupino, ki bo prispevala k dogodku pred, med in po njem. Vključitev partnerjev ali zainteresiranih deležnikov v organizacijo dogodka prispeva k boljšemu splošnemu medsebojnemu sodelovanju (nevladne organizacije, okoljske agencije ali lokalni strokovnjaki) in z izmenjavo znanj in idej prispeva k bolj zelenemu športnemu dogodku.

Poleg tega lahko sodelovanje z zainteresiranimi deležniki in nevladnimi organizacijami prispeva k bolj trajnostnemu dogodku in pomaga spremljati cilje okoljskega načrta, določene na začetku dogodka.

Promocija športnega dogodka se lahko začne s spletno promocijo dogodka. Obveščanje javnosti in udeležencev o dogajanju med dogodkom je tudi odlična priložnost za njihovo vključevanje.

Primeri dobrih praks:

Sledi nekaj primerov, kako lahko sodelovanje z organizacijami/posamezniki itd. koristi in promovira dogodek.

- #WhoseSideAreYouOn:** [Kampanja](#) se je začela leta 2014 in želi ustaviti nezakonito trgovino s prosto živečimi živalmi. Ambasadorji kampanje so številni znani ljudje, med drugim Lewis Hamilton (Formula 1) in David Beckham (nogomet).
- Kampanja za ohranjanje divjih živali:** Laoška LDR, nevladne organizacije, mednarodne organizacije, podjetja in mladi prostovoljci so v okviru kampanje širili sporočilo o ohranjanju divjih živali na tisoče obiskovalcem dogodka. Dogodek so promovirali skozi

različne medije, kot so TV, oglasi, radio, jumbo plakati in transparenti s sloganom kampanje.

- C. **Mednarodna gorsko kolesarska prireditve:** Absa Cape Epic je ena največjih gorsko kolesarskih dirk na svetu in poteka vsako leto v pokrajinah Western Cape v Južni Afriki. Za dogodek je oblikovan načrt ravnanja z okoljem, ki vključuje jasne cilje in rezultate. Načrt vključuje oceno vpliva in motenj, škode za življenje rastlin in nadzor nad odpadki. Dogajanje se sprti nadzoruje in ukrepa, da se zmanjša okoljska škoda. Pristojna služba za okoljski nadzor (ECO) nadzoruje dogajanje in zagotavlja, da po dogodku v okolju ne ostanejo odpadki. Požarna služba skrbi za požarno varnost prireditve in vsakodnevno nadzira oskrbo z vodo.

Pred dogodkom

Že pred dogodkom mora biti ozaveščanje o okoljskih vprašanih prioriteta naloga. Preko družbenih medijev lahko javnosti sporočimo, zakaj je to pomembno/kaj lahko storijo glede tega in kaj se bo zgodilo med dogodkom ter s tem vplivamo na ozaveščenost o problematiki.

Med ozaveščanjem je pomembno tudi, da z javnostjo delite ekološke ali okoljske podatke. To sporočilo lahko posredujete preko družbenih omrežij ali v radijskih in televizijskih oddajah. Preko družbenih omrežij lahko dejansko predstavimo celoten dogodek. Preglednost in izmenjava informacij sta pomembni, saj lahko javnost vidi različne načine, ki prispevajo k bolj zelenemu dogodku. Na primer, celoten postopek priprave prizorišča objavimo na družbenih omrežjih in postavitev košev za ločeno zbiranje odpadkov predstavimo kot »zgodbo iz ozadja«.

Poleg tega lahko ima kampanja za širšo promocijo dogodka »hashtag« # in posebne slike/barve/sporočilo, da naredimo dogodek še bolj privlačen za javnost.

Med prireditvijo, dogodkom

Promocija med dogodkom lahko poveča prepoznavnost pobude. Prenos v živo ali možnost spletnega občinstva lahko pripomoreta k promociji okoljskih vprašanj. Eden največjih izzivov na športnih dogodkih je prevoz občinstva in udeležencev ter s tem povezane emisije CO₂. Posledično lahko nekatere publike, ki želijo sodelovati pri dogodku, vendar ne v živo, to storijo preko spleta ter tudi s tem prispevajo k ključnemu vidiku podnebnih sprememb, to je zmanjšanje nepotrebnega prometa.

Skozi ves dogodek naj poteka promocija okoljske problematike. Na primer, če organizatorji med dogodkom promovirajo politiko brez papirja ali plastike, morajo pred dogodkom to politiko promovirati prek medijev in spodbuditi udeležence, da prinesejo svoje skodelice. Poleg tega, če udeleženci, ki prodajajo izdelke na dogodku, ne bodo uporabljali tiskanih računov, ampak samo digitalne račune, lahko organizatorji obvestijo udeležence, da jih lahko prejmejo po e-pošti.

Odgovorni za objave na družbenih medijih, sprotno objavlja fotografije in/ali zgodbe. Poleg tega lahko intervjuva udeležence in ustvari video zgodbo za družbene medije. Pomembno je, da imamo za objavo soglasje vsakega sodelujočega.

Poleg tega lahko tudi udeleženci prinesejo svoje materiale za recikliranje, kot so baterije ali oblačila, ali pa med športnim dogodkom predstavijo različne delavnice o tem, kako ponovno uporabiti plastične steklenice ali stare kavbojke.

Vse aktivnosti varovanja okolja, ki se bodo zgodili med dogodkom, je treba promovirati vnaprej, tako da je javnost v celoti obveščena o vseh vidikih dogodka, kakor tudi o možnostih njihove udeležbe pri opozarjanju na okolje in o tem, kako lahko katerakoli dejanja vplivajo na okolje.

Po dogodku

Promocija naj se nadaljuje tudi po koncu športnega dogodka. Z deljenjem videoposnetkov ali fotografij udeležencev po dogodku lahko dodatno promoviramo dogodek in naše sporočilo. Druga bistvena promocijska aktivnost je tudi obveščanje javnosti o vplivu dogodka na okolje. Na primer, uporaba

GREEN LEAGUE
Sport Alliance for the Environment

www.green-league.eu

zabojnikov za recikliranje med dogodkom se lahko promovira dogodek tudi po njem, tako da predstavimo, kaj se je zgodilo z recikliranimi odpadki.

Izobraževanje

Kot navedeno v prejšnjem poglavju, skozi promocijo naredimo prvi pristop k okoljskim problematikam. V okviru izobraževanja pa promocijo obravnavamo kot orodje za predstavitev dogodka in okoljske vzgoje. Izobraževanje je del celostne promocije zelenega dogodka in je med seboj povezano. Eno brez drugega ne more obstajati. Pri promociji dogodka mora biti izobraževalni vidik na prvem mestu.

Najprej izobraževanje o tem, kaj je treba narediti. Na primer, vnaprejšnja razlaga, kaj morajo udeleženci narediti, ali potrebujejo trening za sodelovanje v športu in ali bodo s sodelovanjem v športu razvili nove spretnosti in povečali zmogljivost.

Poleg tega je treba doseči cilje okoljske ozaveščenosti. Javnost se mora zavedati, kako lahko njihova dejanja vplivajo na naravno okolje ali ekosistem in kako se lahko izognejo negativnim vplivom. Nekatere od teh informacij bodo zagotovljene med dogodkom, druge informacije pa bodo zagotovljene vnaprej ali po njem.

Kaj lahko vključimo v izobraževalni vidik promocije zelenega športnega dogodka?

Ozaveščanje:

- Športnim ekipam posredujte informacije o biotski raznovrstnosti na prizorišču in v lokalnem okolju ter o tem, kako jo zaščititi.
- Neposredna sporočila navijačem in gledalcem o ekosistemu in divjih živalih na prizorišču. Informirajte udeležence, kaj morajo storiti za zaščito ekosistema med športnim dogodkom.
- Dvig okoljske ozaveščenosti o različnih vprašanjih, povezanih s športnim dogodkom. Če bo dogodek povezan z zbiranjem odpadkov, potem je okoljsko ozaveščanje lahko o ravnanju z odpadki oziroma plastiko.
- Ozaveščanje osebja, prostovoljcev ali drugih aktivnih deležnikov, o biotski raznovrstnosti območja.
- Stik z okoljsko ali gozdarsko službo (ekosistem ali biotska raznovrstnost določenega območja ali prizorišča) na lokalni ali nacionalni ravni, lahko zagotovi dodatne nasvete, ki jih lahko delite z javnostjo pred dogodkom.
- Znane športnike lahko prosimo, da delijo svoje razmišljanje o okoljskih vprašanjih.
- Obveščajte javnost o lokalnih pobudah, okoljskih aktivnostih ali ponudnikih okolju prijaznih izdelkov.

Spremljanje in poročanje:

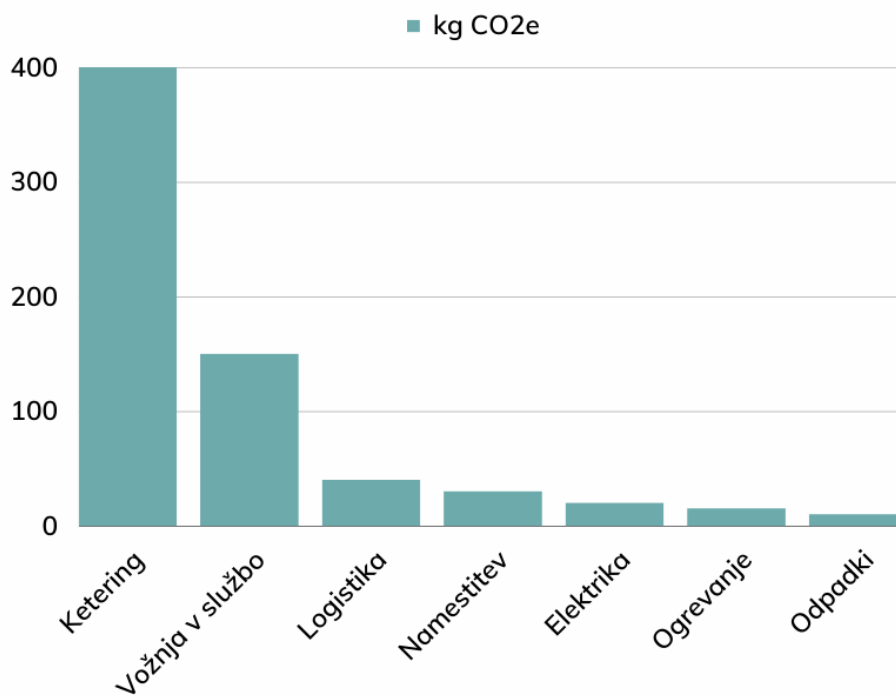
- Emisije toplogrednih plinov: delite z javnostjo, koliko emisij toplogrednih plinov bo nastalo zaradi prevoza in delovanja pred in po dogodku.
- Kakšna energija bo uporabljena med dogodkom: zeleni viri energije, začasni generatorji električne energije, nizkoenergijske naprave in razsvetljava.
- Prizorišče: podrobnosti o značilnostih prizorišča, vseh habitatih ali drevesih, ki so dovzetna za erozijo.

- Okoljska tveganja organizacije dogodka na lokaciji/območju.
- Kako bodo organizatorji zaščitili ekosistem ali morebitne okoljske posebnosti območja.
- Kako se bomo izognili onesnaženju.
- Delite svoje znanje in dosežke – skozi celoten proces.

Spletna stran (<https://plana.earth/product>) za organizatorje dogodkov za izračun njihovih emisij. Med dogodkom organizatorji pozovejo vsakega udeleženca, da izpolni anketo preko QR kode. Zbirajo se podatki o hrani, porabi energije itd.

Razčlenitev emisij obsega 3 trajnostnega srečanja (kg CO₂e)

Zagovorništvo

Zagovorništvo lahko opišemo kot dejavnost, katere namen je vplivati na dejanja in odločitve znotraj političnega, družbenega ali gospodarskega sistema, ki obravnavajo določeno vprašanje. Pobudnik je lahko posameznik, organizacija ali skupina. Ta dejavnost izobraževanja in ozaveščanja temelji na dejstvih in lahko vključuje medijske kampanje, objavljane raziskave, zbiranje sredstev in javno nastopanje.

Pri načrtovanju zagovorniškega procesa je treba začeti z oceno potreb, da bi vedeli, kdo je odgovoren in pristojen za odločanje o zahtevi, ki jo boste obravnavali. Potrebno je poznati predpise za zagovorništvo na lokalni in državni ravni. Poiščite potencialne zaveznike in, če je mogoče, vzpostavite strateško sodelovanje.

Najpomembnejša vprašanja, na katera je treba imeti jasne odgovore, so: »Kaj želim doseči?« in »Kako naj to dosežem?« Ob natančnem odgovoru na ta vprašanja boste imeli jasno vizijo dejavnosti in specifičnih ciljev, ki jih morate izvesti, da dosežete želeni cilj. Določite raven svoje dejavnosti (lokalna/nacionalna/mednarodna). Raziščite, kaj je že bilo narejeno, in po možnosti (nad)gradite na tem.

Obstajata dve glavni ciljni skupini. Primarna ciljna skupina so **odločevalci** (npr. ministrstva, predsednik vlade, lokalni/regionalni odločevalci), saj so oni tisti, ki imajo pooblastila, da sprejmejo in ukrepajo na vašo zahtevo.

Vplivneži (npr. posamezniki in organizacije, strokovnjaki, raziskovalci, mediji itd.) so sekundarna ciljna skupina, saj lahko vplivajo na primarno ciljno skupino. Dobro je analizirati, kakšna je njihova motivacija, interesi in katere informacije jim morate posredovati, da se pridružijo vašim prizadevanjem.

Sporočilo, ki ga oblikujete, mora biti jasno in strukturirano tako, da ne pušča prostora za nesporazume, saj bo odražalo vaš cilj in namen. Prizadevajte si predstaviti težavo, delite zgodbo, za katero želite, da se jo sliši, vključite občinstvo in povežite njihove vrednote in osebne interese s svojim ciljem.

Pri **izbiri komunikacijskih kanalov** upoštevajte raven svojih zagovorniških aktivnosti (lokalna, regionalna, mednarodna) in ustvarite komunikacijski načrt. Navedite deležnike, ki jih želite doseči, in kako jih najbolje doseči. Na primer, če želite zagovarjati na lokalni ravni, ciljajte na lokalne vplivneže, lokalne nevladne in civilne organizacije, lokalne medije in dogodke.

Zbiranje sredstev za vašo akcijo lahko izvedete prek dogodkov zbiranja sredstev, prispevkov posameznikov, donacij zasebnih ali javnih ustanov. Pomembno je, da vaši donatorji razumejo vaš cilj in delijo enake vrednote kot vi. Dogodki zbiranja sredstev so lahko v kakršnikoli obliki, ki ustreza vaši akciji, zato bodite kreativni in razmislite o uporabi digitalnih orodij, organizaciji dražbe ali dogodka, predstavitev na drugih javnih dogodkih, izzivih, performansih, flashmobih itd. Donacija mora biti enostavna in pregledna. Javno se zahvalite svojim donatorjem in si prizadevajte ohraniti dobre odnose za nadaljnja sodelovanja in dobre reference.

Sledenje procesu zagovorništva in rezultatom vašega načrta je potrebno, da zagotovite, da ste dosledni pri izvajanju in v skladu z vašimi viri. Glede na nenehno spreminjanje okolja mora biti vaš načrt agilen in mora omogočati izvajanje prilagoditev. Na začetku načrtovanja pomislite na vsa možna

tveganja, ki lahko negativno vplivajo na vaš cilj, in razmislite o načinih, kako jih obvladati, da jih zmanjšate.

Zdaj, ko ste se seznanili z osnovami zagovorništva, vas vabimo k nadaljnjemu raziskovanju teme:

Dodatne informacije:

- [How to Create a Great Social Media Strategy Plan in 2023 and free Global Social Media Trends Report.](#)
- [How to plan a social media campaign, step by step.](#)
- [A 10 Step Guide to a Successful Fundraising Event.](#)
- [Three Best Practices for Sustaining Interest in Advocacy Efforts.](#)
- [Using Local Outreach to Engage the Online Generation.](#)

Zaključek

Ustvarjanje trajnostnega in zelenega okolja na področju športa je ključnega pomena za blaginjo našega planeta in prihodnjih generacij. Medtem ko prehod morda zahteva trud in sredstva, koristi presegajo zgolj pozitivne učinke na okolje. S sprejetjem trajnostnih praks lahko športne organizacije postanejo vodilne v svetovnem zelenem gibanju, pritegnejo pozitivno pozornost, spodbujajo sodelovanje skupnosti in navdihnejo druge, da sledijo temu zgledu. Koncept trajnostnega zelenega športnega okolja je priložnost za pozitiven vpliv na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni, pri čemer se uskladimo z globalnimi cilji in dajemo zgled drugim. To je pot v bolj odgovorno in vključujočo prihodnost, kjer gresta šport in skrb za okolje z roko v roki.

Koncept trajnostnega zelenega športnega okolja govori o vključevanju okoljske odgovornosti v športne dejavnosti. S sprejetjem trajnostnih praks lahko športne organizacije prispevajo k bolj zdravemu planetu, spodbudijo pozitivne spremembe ter izkoristijo finančne in družbene koristi. Model vključevanja opredeljuje sodelovanje na mednarodni, nacionalni in lokalni ravni, z namenom spodbujanja spremembe miselnosti, izvajanja vključujočih programov, sodelovanja s skupnostmi in dajanje vzora drugim.

Potencial športa je v njegovi sposobnosti združevanja ljudi, ozaveščanja in ustvarjanja trajnega vpliva na planet. S skupnimi akcijami lahko izkoristimo moč športa za izgradnjo bolj trajnostne in bolj zelene prihodnosti.

Reference

1. Brownlie, Susie, Bull, Joseph W. and Stubbs David (2020). Mitigating biodiversity impacts of sports events. Gland, Switzerland: IUCN. xiv+80 pp
2. [Coinvolgimento della comunità per il contrasto alle disuguaglianze di salute](#)
3. [Community engagement](#)
4. Digital 2023: Global Overview Report — DataReportal – Global Digital Insights, <https://datareportal.com/reports/digital-2023-global-overview-report>
5. [Dov'è la comunità locale?](#)
6. IOC Sustainability Strategy, 2017, <http://extrassets.olympic.org/sustainability-strategy/>
7. IOCSports for Climate Action, IOC, 2019, <https://theuiaa.org/documents/sustainability/IOC-SPORTS-FOR-CLIMATE-ACTION.pdf>
8. [Ladder of childrens participation](#)
9. [Le comunità locali per il Bene Comune e lo Sviluppo Sostenibile](#)
10. Life Toolkit Communication tips booklet, https://ec.europa.eu/environment/archives/life/toolkit/comtools/documents/communication_tips_booklet.pdf
11. Nacionalni program športa v republiki Sloveniji 2014-2020, <https://www.ljubljana.si/assets/Uploads/nacionalni-program-sporta-RS-2014-2023.pdf>
12. [National Geographic-Ecosystem](#)
13. NICE. Community engagement overview. NICE, 2017.
14. Okoljevarstveni in naravovarstveni kodeks Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez, <https://www.olympic.si/datoteke/Okoljevarstveni%20in%20naravovarstveni%20kodeks.pdf>
15. Olympic movement agenda 21, <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Documents/Olympism-in-Action/Environment/Olympic-Movement-s-Agenda-21.pdf>
16. Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (ReNPVO20-30), Državni zbor RS, 2020
17. Sistem varstva narave v Sloveniji / [avtorji Mladen Berginc & Jelka Kremesec-Jevšenak & Jana Vidic]. – Ljubljana : Ministrstvo za okolje in prostor, 2007, https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Publikacije/a501ce9279/sistem_varstva.pdf
18. [Siglato protocollo per l'ambiente. Lo sport italiano diventa 'plastic free'](#)
19. Social Media: Definition, Effects, and List of Top Apps (investopedia.com), <https://www.investopedia.com/terms/s/social-media.asp>
20. Sports for Climate Action, UN, <https://unfccc.int/climate-action/sectoral-engagement/sports-for-climate-action>
21. Sports for Climate Action Framework, United Nations, https://unfccc.int/sites/default/files/resource/Sports_for_Climate_Action_Declaration_and_Framework.pdf

GREEN LEAGUE
Sport Alliance for the Environment

www.green-league.eu

22. [Water Waste: Going, Going..](#)
23. What is the media? | Macmillan Dictionary Blog,
<https://www.macmillandictionaryblog.com/media>

EINURD

CARDET

Financira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA. [Project Number: 101050262]